

Udskriftsdato: 21. december 2025

FOU nr 2023.7 (Gældende)

2023-7. Kritik af idriftsættelsen af nyt våbenregister

Ministerium: Folketinget

2023-7. Kritik af idriftsættelsen af nyt våbenregister

Ombudsmanden gennemførte af egen drift en undersøgelse af politiets nye våbenregister og behandlingen af sager om våben.

Det nye våbenregister var blevet sat i drift på baggrund af våbendirektiv III, der udvidede kravene til medlemsstaternes registrering af bl.a. våben og visse våbendele. Ombudsmanden fandt det kritisabelt, at fristen for implementering af våbendirektiv III blev overskredet med mere end to år.

Ombudsmanden mente også, at det var kritisabelt, at det nye våbenregister blev sat i drift, uden at myndighederne havde sikret, at it-systemet kunne understøtte sagsbehandlingen og fungerede korrekt, og selv om Rigspolitiet var opmærksom på, at systemet på idriftsættelsestidspunktet var behæftet med fejl og mangler. Ombudsmanden måtte desuden forstå, at årsagen til idriftsættelsen navnlig var et ønske om at undgå en traktatkrænkelsessag ved EU-Domstolen. Endvidere blev planlagte testforløb af tidsmæssige grunde ikke i fuldt omfang gennemført, selv om der var udfordringer ved systemet.

Endelig var det efter ombudsmandens opfattelse meget beklageligt, at forholdene i forbindelse med idriftsættelsen af det nye våbenregister havde ført til urimeligt lange sagsbehandlingstider for de berørte borgere og erhvervsdrivende.

(Sag nr. 22/02232)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen, efterfulgt af bilag til sagen:

Ombudsmandens udtalelse

1. Sagens baggrund

I 2017 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet direktiv (EU) nr. 2017/853 om ændring af direktiv nr. 91/477/EØF om erhvervelse og besiddelse af våben (våbendirektiv III), der udvider kravene til medlemsstaternes registrering af bl.a. våben og visse våbendele. Fristen for fuld implementering af direktivet var den 14. december 2019.

I løbet af 2018 blev det ifølge Rigspolitiet afdækket, at implementeringen af våbendirektiv III for Danmarks vedkommende ville kræve et helt nyt våbenregister. Rigspolitiet påbegyndte derfor i januar 2019 et it-projekt, der skulle tilvejebringe en ny it-løsning.

Da Danmark ikke kunne overholde implementeringsfristen, tog EU-Kommissionen skridt til en traktatkrænkelsessag mod Danmark. På baggrund af de udmeldinger, som regeringen var kommet med om den forventede implementering af direktivet, besluttede Kommissionen efterfølgende to gange at suspendere traktatkrænkelsessagen. Den seneste frist blev sat til den 18. januar 2022, hvor bekendtgørelse nr. 2531 af 20. december 2021 blev sat i kraft og systemet taget i brug. Den 19. maj 2022 lukkede Kommissionen som følge heraf traktatkrænkelsessagen.

Efter idriftsættelsen fremgik det af bl.a. medieomtale, at det nye våbenregister ikke var fuldt funktionsdygtigt, og at det havde medført en ophobning af sager om våbentilladelser med lange sagsbehandlingstider til følge. Jeg modtog også den 27. april 2022 en henvendelse fra Danmarks Jægerforbund om, at våbenejere ikke kunne få fornyet deres våbentilladelser eller få nye våbentilladelser eller våbenpas.

På den baggrund besluttede jeg i medfør af § 17, stk. 2, i ombudsmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013) at iværksætte en undersøgelse af politiets nye våbenregister og behandlingen af sager om våben. Efter bestemmelsen i § 17, stk. 2, kan ombudsmanden gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

Jeg bad således den 12. maj 2022 Justitsministeriet og Rigspolitiet, som har det overordnede ansvar for implementeringen af våbendirektiv III, om en udtalelse. Jeg har efterfølgende modtaget i alt fire udtalelser fra Justitsministeriet og Rigspolitiet. Jeg har desuden fra Danmarks Jægerforbund modtaget to breve med kommentarer til myndighedernes udtalelser.

2. Generelle krav til myndighederne ved etablering af it-systemer

Ombudsmanden har tidligere behandlet spørgsmål om udvikling og idriftsættelse af offentlige it-systemer.

Det er et grundlæggende krav, at offentlige it-systemer kan understøtte en korrekt anvendelse af den relevante lovgivning, herunder af forvaltningsretlige regler og principper. Dette kan bedst sikres ved en tidlig identifikation og systemindarbejdelse af de pågældende regelsæt.

En forsvarlig tilrettelæggelse af udviklingen af nye it-systemer til det offentlige forudsætter således bl.a.:

- At man fra starten skaber sig et overblik over de sagstyper og processer, som det nye it-system skal omfatte.
- At man gør sig klart, hvilke formelle og materielle regler der gælder for behandlingen af de pågældende sager, herunder om der kan være behov for at søge regelgrundlaget ændret på et område, så det bedre understøtter en automatiseret sagsbehandling.
- At man er meget omhyggelig med at tage stilling til, hvorledes det nye it-system konkret skal udformes for at kunne overholde disse regler i de forskellige forløb, som sagerne kan tænkes at ville få.
- At den relevante juridiske ekspertise er til rådighed i alle væsentlige faser af forløbet, f.eks. ved udarbejdelse af kravspecifikation og design og ved gennemførelse af tests mv.

For at kunne sikre, at et it-system er egnet til at understøtte sagsbehandlingen på et forvaltningsområde, må myndigheden – inden it-systemet tages i brug – sikre sig, at systemet fungerer korrekt. Myndigheden skal i den forbindelse overveje, om – og i givet fald hvordan – it-systemet skal virke i samspil med andre it-systemer eller anden sagsbehandling med henblik på at understøtte korrekt anvendelse af den relevante lovgivning. Det vil derfor i almindelighed være en forudsætning for at kunne sætte et it-system forsvarligt i drift, at myndigheden ved testning af systemet i relevant omfang har undersøgt, om det fungerer i den sammenhæng, hvor det skal anvendes i drift.

Det er den enkelte myndigheds ansvar, at myndighedens it-løsninger lever op til de angivne krav.

Jeg henviser til [FOB 2014-24](#), [FOB 2019-17](#) og [FOB 2022-12](#) samt til overblik #13 om generelle forvaltningsretlige krav til offentlige it-systemer i Myndighedsguiden på ombudsmandens hjemmeside. Se også Hanne Marie Motzfeldt og Azad Taheri Abkenar (red.), Digital forvaltning (2019), s. 126, samt Digitaliseringsstyrelsen, Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning (2018), s. 29.

3. Våbendirektiv III og implementering af direktiver

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) nr. 2017/853 om ændring af Rådets direktiv nr. 91/477/EØF om erhvervelse og besiddelse af våben (våbendirektiv III) blev vedtaget den 17. maj 2017.

Fristen for medlemsstaternes implementering af direktivet var den 14. september 2018. Dog var implementeringsfristen den 14. december 2019 for så vidt angår den del af ændringerne i våbendirektivet, der angik bl.a. våbenregisteret. Jeg henviser til ændringsdirektivets artikel 2, stk. 1 og 2, jf. artikel 4, stk. 3 og 4.

Rådets direktiv nr. 91/477/EØF med efterfølgende ændringer er sidenhen blevet sammenskrevet (kodificeret) ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) nr. 2021/555. De bestemmelser om registrering af bl.a. våben og visse våbendele, der tidligere fandtes i artikel 4, stk. 3 og 4, findes nu i artikel 4, stk. 4 og 5, i den kodificerede udgave af våbendirektivet.

Ifølge disse bestemmelser skal medlemsstaterne sikre oprettelsen og vedligeholdelsen af et elektronisk dataregistreringssystem vedrørende skydevåben med alle de oplysninger, som er krævet efter direktivets skærpede krav til registreringen.

En medlemsstat har pligt til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at nå det resultat, et direktiv foreskriver. Det følger dels af TEUF artikel 289, dels af selve direktivet.

Efter EU-Domstolens praksis påhviler det desuden medlemsstaterne i perioden forud for implementeringsfristens udløb at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at det resultat, direktivet foreskriver, nås ved fristens udløb, jf. sag C-129/96, *Inter-Environnement Wallonie*, EU:C:1997:628, og sag C-181/20, *VYSOČINA WIND a.s.*, EU:C:2022:51.

En manglende rettidig gennemførelse af et direktiv kan ikke undskyldes med interne vanskeligheder, herunder tekniske vanskeligheder, som medlemsstaten er stødt på ved gennemførelsen, jf. sag C-297/08, *Kommissionen mod Italien*, EU:C:2010:115, sag C-488/15, *Kommissionen mod Bulgarien*, EU:C:2017:267, og sag C-550/18, *Kommissionen mod Irland*, EU:C:2020:564.

EU-Domstolen har i den forbindelse flere gange fremhævet, at medlemsstaternes regeringer deltager i det forberedende arbejde med udformningen af direktiver. De må derfor være i stand til inden for den fastsatte frist at udfærdige forslag til de lovgivningsbestemmelser mv., der er nødvendige til disses gennemførelse, jf. sag 136/81, *Kommissionen mod Italien*, EU:C:1982:347, og sag C-386/85, *Kommissionen mod Italien*, EU:C:1987:116.

Pligten til at sikre overholdelsen af et direktiv efter udløbet af dets gennemførelsesfrist er ikke alene en pligt til at vedtage den nødvendige lovgivning mv., men også en pligt til rent faktisk at tilvejebringe

den tilstand, som direktivet kræver, jf. sag C-287/91, Kommissionen mod Italien, EU:C:1992:242, og sag C-504/14, Kommissionen mod Grækenland, EU:C:2016:847.

4. Implementeringen af våbendirektiv III og idriftsættelsen af det nye våbenregister

4.1. Myndighedernes oplysninger

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet i løbet af 2018 fik afdækket, at implementeringen af våbendirektivets bestemmelse om bl.a. registrering af væsentlige våbendele ville kræve så omfattende systemmæssige ændringer i det daværende våbenregister, at det var nødvendigt at udvikle et helt nyt våbenregister.

På den baggrund påbegyndte Rigspolitiet i januar 2019 et it-projekt, der med bistand fra en ekstern it-leverandør skulle tilvejebringe en ny systemmæssig løsning til registrering af våben og våbendele (det nye våbenregister er både et register og et sagsbehandlingssystem).

Frem til sensommeren 2019 var der planlagt en analyse bl.a. med henblik på at få fastlagt projektets ramme og tidsplan. Af planen for analysefasen fremgår det, at der i maj 2019 skulle foretages en analyse af ”muligheder for juridisk dispensation for overholdelse af EU direktiv 2017/853 pr 14.12.2019”, at ”skrivning af udbudsmateriale” skulle påbegyndes i juni 2019, og at udarbejdelse af kravsspecifikation skulle afsluttes i september 2019.

Planen for analysefasen er medtaget som bilag A til Rigspolitiets projektgrundlag af 12. august 2019 for et nyt våbenregister, som jeg har modtaget i kopi.

Det fremgår af projektgrundlagets pkt. 0.2 om baggrunden for projektet, at den primære årsag til at iværksætte projektet var Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2017/853, idet det tidligere våbenregister var vurderet uegnet til at opfylde direktivets krav til registrering og indberetning af oplysninger.

Det fremgår også, at der så hurtigt som muligt skulle igangsættes et udbud med henblik på at anskaffe et nyt våbenregister, og at det i samarbejde med Justitsministeriet skulle sikres, ”at forsinkelsen i forhold til overholdelse af EU-direktivets implementeringsfrist håndteres på den for Danmark mest hensigtsmæssige måde”. Endvidere fremgår det af projektgrundlagets pkt. 2.5 og 2.5.1, at projektets tidsplan løb frem til december 2020, ”hvilket giver en udfordring i forhold til EU-direktivet”. I pkt. 9 i tabel 2.6 om projektets væsentligste risici anføres herom, at direktivet ikke var fuldt ud implementeret i dansk ret, og at det var usikkert for projektgruppen, hvad der udestod af implementering, samt at ”[æ]ndringer i lovgivningen påvirker de krav der er stillet, efter gennemførelse af udbud, som vanskeliggør implementering i systemet (...)”.

Opgaven vedrørende udvikling af et nyt våbenregister blev sendt i EU-udbud ved en udbudsbekendtgørelse af 5. november 2019, og it-virksomheden Netcompany blev i sommeren 2020 valgt som leverandør.

I december 2019 underrettede regeringen EU-Kommissionen om, at implementeringen af våbendirektivets artikel 4, stk. 3 og 4 (nu stk. 4 og 5), forudsatte systemmæssige ændringer af politiets våbenregister. Det var forventningen, at politiet ville have en it-løsning klar til at modtage og registrere de nye våbendata i 2. halvår 2021.

Den 23. januar 2020 modtog Justitsministeriet en åbningsskrivelse fra Kommissionen om manglende gennemførelse af direktivet. Den 12. marts 2020 besvarede regeringen åbningsskrivelsen og orienterede Kommissionen om, at direktivet ikke forventedes at blive (fuldt) implementeret før 2. halvår af 2021, hvor det nye it-system forventedes etableret.

Ifølge et notat af 21. december 2020 om projektets status og fremdrift forventede man, at projektet med det nye våbenregister kunne sættes i drift ”med al nødvendig EU-rettet funktionalitet” i august 2021. Den 10. maj 2021 oplyste Rigspolitiet imidlertid Justitsministeriet om, at idriftsættelsen af våbenregisteret var yderligere forsinket, og at registeret tidligst kunne idriftsættes i november 2021.

Herefter orienterede regeringen den 28. maj 2021 Kommissionen om, at der forventedes en forsinkelse på yderligere 3-6 måneder, hvorfor den forventede ibrugtagning blev rykket til tidligst november 2021.

Ifølge et notat af 9. august 2021 om projektets status og fremdrift var projektet med det nye våbenregister blevet forsinket på grund af manglende ressourcer i Rigspolitiets Koncern-IT. Det blev i forlængelse af forsinkelsen besluttet, at ”samtlige leverancer” (dvs. det samlede system) blev planlagt sat i drift medio januar 2022, og at projektet ikke længere planlagdes med to delleverancer. Ifølge notatet var ”projektets nye slutdato” sat til den 25. marts 2022.

Den 23. september 2021 modtog Justitsministeriet en begrundet udtalelse fra Kommissionen, som opfordrede Danmark til at træffe de nødvendige foranstaltninger inden for to måneder.

Rigspolitiet oplyste den 5. oktober 2021 til Justitsministeriet, at de systemmæssige ændringer i det nye våbenregister ville være gennemført den 18. januar 2022. Der blev i den forbindelse udarbejdet en procesplan, som beskriver sagsgangene frem mod idriftsættelsen af systemet.

På den baggrund bad regeringen den 2. november 2021 Kommissionen om fristforlængelse til den 18. januar 2022. Justitsministeriet oplyste i den forbindelse over for Kommissionen, at det var ministeriets vurdering, at det af systemtekniske årsager ikke ville være muligt at implementere direktivet på et tidligere tidspunkt, men at det var realistisk, at systemet kunne være i drift den 18. januar 2022.

Den 11. november 2021 meddelte Kommissionen, at den da ville afvente videre skridt i traktatkrænkelssagen indtil dette tidspunkt.

Den 20. december 2021 udstedte Justitsministeriet den bekendtgørelse (nr. 2531), som gennemførte bl.a., hvad der nu er direktivets artikel 4, stk. 5, om etablering og vedligeholdelse af et våbenregister. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 18. januar 2022.

Justitsministeriet har i sin udtalelse til mig af 5. januar 2023 anført bl.a. følgende:

”Justitsministeriet og Rigspolitiet var i perioden fra modtagelsen af den begrundede udtalelse og frem til, at anmodningen om fristforlængelse blev sendt til Kommissionen, i løbende dialog om et muligt svar på Kommissionens begrundede udtalelse. Justitsministeriet blev i denne forbindelse ikke gjort bekendt med oplysninger om, at systemet ville være behæftet med fejl og mangler ved ibrugtagning.

I perioden fra den 2. november 2021, hvor Justitsministeriet meddelte Kommissionen, at våbendirektivet ville være implementeret den 18. januar 2022, og frem til den 18. januar 2022, hvor systemet blev taget i brug, blev Justitsministeriet heller ikke gjort bekendt med oplysninger, der indikerede, at systemet kun i begrænset omfang var i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling, hvis våbenregisteret i henhold til tidsplanen blev taget i brug den 18. januar 2022.

...

Spørgsmålet om, i hvilket omfang it-systemet var i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling, har således ikke indgået i Justitsministeriets overvejelser om at sætte de sidste regelændringer i kraft den 18. januar 2022.

...

Kommissionens åbningsskrivelse af 23. januar 2020 og den efterfølgende begrundede udtalelse fra Kommissionen af 23. september 2021 med en frist for implementering af våbendirektiv III på to måneder var årsagen til, at Justitsministeriet anmodede Rigspolitiet om at oplyse en dato for, hvornår Politiets Våbenregister kunne være klar til ibrugtagning med henblik på, at Justitsministeriet kunne udstede de regler, der implementerede den sidste del af våbendirektiv III, med ikrafttrædelse på den pågældende dato.

...

Justitsministeriet gjorde sig derfor forud for ibrugtagningen af systemet ikke nærmere overvejelser om de retlige konsekvenser for borgerne, hvis it-systemet viste sig ikke at være fuldt funktionsdygtigt, når det blev sat i drift. Af samme årsag har det ikke indgået i ministeriets overvejelser, at det kunne blive nødvendigt at behandle sager uden brug af it-systemet.”

Det fremgår af et notat af 22. december 2021 om projektets status og fremdrift, at projektet havde været under et stort tidspres i de forudgående måneder. Der havde været kontraktforhandlinger med Netcompany på grund af forsinkelse i projektet, og hertil kom, at ”den danske lovgivning først kom sent på plads, hvorfor helt central funktionalitet er blevet specificeret på et sent tidspunkt”. Det fremgår også, at det havde været nødvendigt at udskyde ”nogle nødvendige, men ikke-kritiske leverancer til levering i februar og marts 2022 i ’Early Life Support’ perioden”. Projektet forventedes således at fastholde det da fastsatte afslutningstidspunkt til den 25. marts 2022, og alle ”planlagte gevinster” forventedes stadig ”at kunne realiseres” i perioden mellem medio januar og medio marts 2022.

Ifølge notatet var gennemførelse af de såkaldte overtagelses- og driftsprøver (der skulle vise, at systemet fungerede stabilt mv.) blandt de særlige opmærksomhedspunkter for 1. halvår af 2022. Disse prøver blev efter det oplyste gennemført i november og december 2022.

I april 2022 sendte it-leverandøren et udkast til ”Plan – Afslutning af våbenregisteret” til en række medarbejdere i politiet. Af pkt. 1 i planudkastet fremgår bl.a. følgende:

”Våbenregisteret blev produktionssat 17. januar 2022 grundet hensyn til EU-deadline. På dette tidspunkt var den strukturerede test ikke afsluttet, hvilket betyder at der i løsningen er flere fejl efter produktions-

sætning end normalt, der manglede flere integrationer samt enkelte mindre udviklingsopgaver (...), og de for sagsbehandlingen nødvendige skrivelser og blanketter var endnu ikke sat op i løsningen, hvilket betyder at selvom løsningen ud fra et teknisk synspunkt er færdig, kan den ikke anvendes, før de nødvendige skrivelser og blanketter er sat op. Løsningen er derfor i en tilstand, hvor den kun i begrænset omfang understøtter sagsbehandlingen i PAC. ”

Rigspolitiet har i sin udtalelse til mig af 21. december 2022 oplyst, at det før idriftsættelsen var forventningen, at det nye våbenregister ”i hovedsagen ville være funktionsdueligt ved ibrugtagningen i januar 2022”. Det var dog samtidig forventningen, at det nye våbenregister kunne være behæftet med visse mindre fejl og mangler, da testforløb af tidsmæssige grunde ikke i fuldt omfang var gennemført inden ibrugtagningen. Udbedringen af disse ville tage nogen tid, men det ”var dog samtidig forventningen, at kritiske fejl og mangler kunne være udbedret inden for et par uger”.

Rigspolitiet har desuden oplyst, at de tekniske udfordringer havde sammenhæng med, at det nye våbenregister er forholdsvis komplekst, hvilket er en følge af den sagsbehandling, som skal understøttes. Sagsbehandlingen nødvendiggør bl.a. udveksling af oplysninger med andre systemer, herunder såvel (ældre) systemer internt i politiet som eksterne systemer hos andre myndigheder. Denne sagsbehandling søges i det nye våbenregister automatiseret i videst muligt omfang, hvilket forudsætter integrationer med flere af politiets ældre it-systemer.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at fejlene i det nye våbenregister for en dels vedkommende først har ladet sig identificere i takt med, at nye funktionaliteter og sagsgange er blevet tilgængelige.

I december 2022 blev en driftsprøve afviklet og godkendt. Systemet fungerede efter det oplyste stabilt og havde en ydeevne i overensstemmelse med kontrakten. Systemet kunne herefter anvendes til sagsbehandling på alle sagsarter, og der har efter det oplyste ikke efter den 1. november 2022 været systemtekniske blokeringer for sagsbehandlingen.

Der vil blive gennemført en udvidet evaluering af projektet med det formål at samle op på de væsentligste læringspunkter fra forløbet, så de kan inddrages i fremtidige it-projekter. Evalueringen forventes igangsat i 2023.

4.2. Min vurdering

4.2.1. Implementeringen af våbendirektiv III

Efter det oplyste vurderede Rigspolitiet i løbet af 2018, at det var nødvendigt at udvikle et nyt våbenregister til implementering af direktivets bestemmelser om våbenregistrering. Rigspolitiet påbegyndte udviklingen af det nye it-system i januar 2019, og overvejelserne om ramme og tidsplan for projektet blev tilendebragt i august 2019, dvs. ca. fire måneder før implementeringsfristen for direktivets bestemmelser om registrering af bl.a. våben og visse våbendele. Af projektgrundlaget for udviklingen af det nye våbenregister fremgår det, at projektets tidsplan løb frem til december 2020. Først godt en måned før implementeringsfristen udløb, sendte Rigspolitiet opgaven vedrørende udvikling af it-systemet i udbud.

Det er på den baggrund min opfattelse, at myndighederne ved udviklingen af it-systemet ikke i tide iværksatte tilstrækkelige forberedelseshandlinger til, at de kunne nå at overholde implementeringsfristen og heller ikke kunne have haft en realistisk forventning herom. Dette er da også sidenhen blevet bekræftet

ved, at det nye våbenregister først blev idriftsat mere end to år efter udløbet af implementeringsfristen og desuden først var fuldt funktionsdygtigt tre år efter udløbet af fristen.

Det er efter min opfattelse kritisabelt.

Jeg har ikke herved taget stilling til, om overtrædelsen af EU-retten ophørte, da man iværksatte et it-system, der ikke var fuldt funktionsdygtigt, jf. våbendirektivets artikel 4, stk. 4 (nu stk. 5), hvorefter medlemsstaterne sikrer oprettelsen og vedligeholdelsen af et elektronisk dataregistreringssystem.

4.2.2. Idriftsættelsen af det nye våbenregister

Som nævnt i pkt. 2 ovenfor er en myndighed forpligtet til at sikre, at et it-system, som skal anvendes til forvaltning af myndighedens opgaver, kan understøtte anvendelsen af den relevante lovgivning. Myndigheden må i den forbindelse sikre sig, at it-systemet fungerer korrekt, inden systemet sættes i drift, herunder ved at det i relevant omfang testes, at systemet fungerer i den sammenhæng, hvori det skal anvendes.

Jeg kan imidlertid konstatere, at våbenregisteret blev sat i drift, selv om Rigspolitiet var opmærksom på, at systemet på idriftsættelsestidspunktet var behæftet med fejl og mangler. Jeg må desuden forstå myndighederne derhen, at årsagen til idriftsættelsen navnlig var et ønske om at undgå en traktatkrænkelssag ved EU-Domstolen.

Det var på tidspunktet for ibrugtagningen myndighedernes forventning, at det nye våbenregister kunne være behæftet dels med visse mindre fejl og mangler, hvor udbedringen ville tage nogen tid, dels med kritiske fejl og mangler, som det var forventningen kunne udbedres inden for et par uger.

Jeg forstår i tilknytning hertil, at planlagte testforløb af tidsmæssige grunde ikke i fuldt omfang blev gennemført, selv om der var udfordringer ved systemet. Endvidere forstår jeg, at myndighederne ikke havde overvejelser om eller forberedte alternative løsninger, der kunne understøtte sagsbehandlingen i en mellempriode, hvis det skulle vise sig, at de konstaterede (eller andre) fejl og mangler i systemet resulterede i, at det nye våbenregister ikke kunne fungere korrekt og understøtte sagsbehandlingen som forudsat.

Uanset disse forhold blev systemet sat i drift den 18. januar 2022.

Det mener jeg er kritisabelt.

Jeg kan i den forbindelse også konstatere, at våbenregisteret efter ibrugtagningen viste sig at have fejl og mangler af en sådan karakter, at de efter det oplyste helt frem til den 1. november 2022 systemteknisk i betydeligt omfang hindrede sagsbehandlingen, hvilket har medført lange sagsbehandlingstider med betydelige konsekvenser for berørte borgere og erhvervsdrivende, jf. herom pkt. 5 nedenfor.

Jeg går ud fra, at den kommende evaluering af projektet om Politiets Våbenregister vil inddrage spørgsmål om, hvordan det sikres, at et it-system fungerer korrekt og understøtter sagsbehandling som forudsat, når det sættes i drift, herunder at der gennemføres test, som kan medvirke til at sikre, at systemet fungerer i den sammenhæng, det skal anvendes i.

5. Behandlingen af våbenregistreringssager

5.1. Myndighedernes oplysninger

Det nye våbenregister viste sig som anført i pkt. 4.1 ovenfor efter idriftsættelsen at lide af fejl og mangler, ligesom udbedringen heraf har taget væsentligt længere tid end forventet. Dette har medført lange sagsbehandlingstider på våbenområdet med betydelige konsekvenser for borgere og erhvervsdrivende.

Rigspolitiet har oplyst, at en væsentlig del af årsagen til den øgede sagsbehandlingstid har været, at manglende funktionalitet i det nye våbenregister nødvendiggjorde, at sagsbehandlingen i nogle sager skulle løses ved manuelle sagsgange. Der skulle i den forbindelse indarbejdes nye arbejdsgange, ligesom de manuelle arbejdsgange var mere tidskrævende.

I perioden fra den 18. januar 2022 til den 30. juni 2022 blev der som udgangspunkt ikke behandlet sager inden for 28 af 197 sagsarter i våbenregisteret. Dette skyldes, at behandlingen af sagerne manglede funktional understøttelse i det nye våbenregister og udelukkende kunne ske manuelt, samt at sagerne ikke var blandt de sagsarter, der blev prioriteret i den pågældende periode.

Efter den 1. november 2022 har der ikke længere været systemtekniske blokeringer for sagsbehandlingen, men der var i slutningen af 2022 fortsat en ophobning af sager i Politiets Administrative Center. Således var der pr. 15. december 2022 ca. 47.500 verserende våbensager.

For at imødegå ophobningen af sager blev der efter det oplyste allokeret betydelige personaleressourcer til våbenområdet i Politiets Administrative Center – indtil videre til udgangen af juni 2023. Der pågik desuden en optimering af sagsgange, navnlig frem til udgangen af 2022.

Rigspolitiet har anerkendt, at processen med overgangen til det nye våbenregister ikke har været tilfredsstillende. Rigspolitiet har endvidere beklaget, at der har været en række opstartsvanskeligheder forbundet med ibrugtagningen af det nye våbenregister, hvilket har ført til for lange sagsbehandlingstider.

Jeg forstår derudover på Rigspolitiets oplysninger, at det ikke i fuldt omfang er muligt at udtrække valide data om den generelle udvikling i sagsbehandlingstiderne i det nye våbenregister. Politiets Administrative Center har dog opsat interne mål for behandlingen af sager inden for de enkelte kategorier og kan systemteknisk følge sagernes alder inden for hver kategori, hvilket anvendes som sagsstyrings- og prioriteringsværktøj.

Justitsministeriet har oplyst, at ministeriet fortsat vil følge sagsbehandlingstiderne på våbenområdet, og at ministeriet er i dialog med Rigspolitiet om etablering af ledelsesinformation om sagsbehandlingstiderne for våbensager.

5.2. Min vurdering

Efter min opfattelse er det meget beklageligt, at forholdene i forbindelse med idriftsættelsen af det nye våbenregister har ført til urimeligt lange sagsbehandlingstider for de berørte borgere og erhvervsdrivende.

Jeg forstår, at det nye våbenregister efter det oplyste i vidt omfang nu fungerer efter hensigten, og at der ikke længere er systemtekniske blokeringer for sagsbehandlingen. Rigspolitiet har desuden iværksat flere tiltag, som skal nedbringe sagsbehandlingstiden i våbenregistreringssagerne til et rimeligt niveau,

og Justitsministeriet har oplyst, at ministeriet vil følge sagsbehandlingstiderne på området og fortsætte dialogen med Rigspolitiet om etableringen af ledelsesinformation og med den berørte branche.

Jeg går ud fra, at det vil indgå i den evaluering, der er omtalt i pkt. 4 ovenfor, om det er hensigtsmæssigt og forsvarligt, at det ikke er muligt at udtrække valide data for en generel udvikling i sagsbehandlingstiderne i det nye våbenregister.

6. Afsluttende bemærkninger

Henset til det hidtidige forløb beder jeg Rigspolitiet senest den 1. september 2023 at give dels en status for sagsbehandlingen på området ved udgangen af 1. halvår 2023, dels en status på arbejdet med etablering af den relevante ledelsesinformation.

Bilag 1

Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022 til Folketingets Ombudsmand:

Udtalelse til Folketingets Ombudsmand om Politiets Våbenregister og behandlingen af sager hos Politiets Administrative Center

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 12. maj 2022 rettet henvendelse til Rigspolitiet med anmodning om en udtalelse vedrørende politiets nye våbenregister og behandlingen af sager om våben hos Politiets Administrative Center.

Ombudsmanden har bedt Rigspolitiet om en udtalelse, eventuelt efter at have indhentet en udtalelse fra Politiets Administrative Center.

Ombudsmanden har bedt om, at Rigspolitiet sender sin og Politiets Administrative Centers eventuelle udtalelse til Justitsministeriet, som også anmodes om en udtalelse. Ombudsmanden har bedt om, at Justitsministeriet sender udtalelserne til ombudsmanden.

Ombudsmanden har bl.a. bedt myndighederne om at redegøre nærmere for karakteren af de omtalte opstartsvanskeligheder samt fejl og mangler ved det nye våbenregistreringssystem. Ombudsmanden har endvidere bl.a. bedt om, at myndighederne redegør nærmere for deres overvejelser med hensyn til at ibrugtage det nye system på den angivne baggrund i forhold til at sikre varetagelsen af den administrative forvaltning på våbenområdet, og at myndighederne i udtalelserne redegør for udviklingen i sagsbehandlingstiderne i de sager, som er forudsat behandlet i det nye våbenregistreringssystem.

Ombudsmanden har bedt om, at myndighederne i den forbindelse kommer ind på, hvor mange sager der for tiden afventer behandling i det nye våbenregistreringssystem, og hvor gamle de ældste af disse sager er. Ombudsmanden har endvidere bedt om oplysning om, hvorvidt der er typer af sager, som for tiden slet ikke behandles.

1. Om ibrugtagningen af det nye våbenregister

1.1. Baggrund for udvikling af et nyt våbenregister

Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at det nye våbenregister er udviklet med henblik på at implementere Europa-Parlamentet og Rådets direktiv (EU) 2017/853 af 17. maj 2017 om ændring af direktiv 91/477/EØF om erhvervelse og besiddelse af våben (våbendirektiv III). Formålet med ændringsdirektivet er bl.a. i højere grad at sikre sporbarheden af skydevåben, og i den forbindelse indeholder direktivet nye fælles regler om mærkning og registrering af skydevåben og skydevåbens væsentlige våbende.

Våbendirektiv III udvider endvidere kravet om, at medlemsstaterne skal have et centralt våbenregister eller decentrale våbenregistre, der indeholder alle de oplysninger om skydevåben, som er nødvendige for at kunne spore og identificere de pågældende skydevåben og dele, og indeholder på denne baggrund også et krav om, at væsentlige dele til skydevåben skal registreres.

Direktivet fastsætter også som noget nyt krav om, at visse erhvervsdrivende, herunder våbenhandlere, skal indberette oplysninger elektronisk til myndighederne. I løbet af 2018 fik Rigspolitiet afdækket, at implementeringen af direktivets artikel 4, stk. 5 (om bl.a. registrering af væsentlige våbende), der skulle være implementeret inden den 14. december 2019, ville kræve så omfattende systemmæssige ændringer i det daværende våbenregister, at det var nødvendigt at udvikle et helt nyt våbenregister. På den baggrund påbegyndte Rigspolitiet i januar 2019 et it-projekt, der med bistand fra en ekstern it-leverandør skulle tilvejebringe den nødvendige systemmæssige løsning til registrering af våben og våbende. Det bemærkes i den forbindelse, at det nye våbenregister både er et register og et sagsbehandlingssystem.

Danmark orienterede i en skrivelse af 14. december 2019 Kommissionen om, at det ikke var muligt at overholde implementeringsfristen for denne del af direktivet, og at implementeringen ikke kunne forventes gennemført før 2. halvår 2021.

Justitsministeriet modtog herefter den 23. januar 2020 Kommissionens åbningsskrivelse nr. 2020/0032 om manglende gennemførelse af direktivet.

Danmark besvarede den 12. marts 2020 Kommissionens åbningsskrivelse, hvor Kommissionen blev orienteret om, at denne del af direktivet ikke forventedes at blive implementeret før 2. halvår 2021, hvor det nye it-system forventedes etableret.

Som følge af manglende it-ressourcer orienterede Danmark den 28. maj 2021 Kommissionen om, at der forventedes en forsinkelse på yderligere 3-6 måneder, hvorfor den forventede ibrugtagning beklageligvis blev rykket fra august 2021 til tidligst november 2021.

Justitsministeriet modtog den 23. september 2021 Kommissionens begrundede udtalelse nr. 2020/0032, hvori Kommissionen opfordrede Danmark til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme den begrundede udtalelse inden for en frist på to måneder.

Rigspolitiet oplyste herefter den 5. oktober 2021 til Justitsministeriet, at de systemmæssige ændringer i Rigspolitiets våbenregister vil være gennemført den 18. januar 2022, og at man på det tidspunkt var i testfasen af systemet. Der blev i den forbindelse udarbejdet en procesplan, som beskriver sagsgangene frem mod idriftsættelse.

På denne baggrund anmodede Justitsministeriet den 2. november 2021 Kommissionen om fristforlængelse til den 18. januar 2022, hvor politiet forventeligt ville være klar til at tage det nye våbenregister i brug.

Kommissionen bevilgede denne yderligere fristudsættelse, hvilket Justitsministeriet blev gjort bekendt med den 11. november 2021.

Justitsministeriet foretog herefter de sidste nødvendige ændringer i våbenbekendtgørelsen, som relaterede sig til idriftsættelse af våbenregisteret, og udstedte herefter en bekendtgørelse, der trådte i kraft den 18. januar 2022.

Kommissionen har den 19. maj 2022 besluttet at lukke Kommissionens sag om manglende gennemførelse af våbendirektiv III i dansk ret.

1.2 Ibrugtagning

Ibrugtagning af det nye register var nødvendigt for at kunne administrere efter de nye – og mere komplicerede – regler, idet det tidligere register ikke gav en tilstrækkelig understøttelse.

Forud for tidspunktet for ibrugtagning den 18. januar 2022 af det nye register var det forventningen, at registeret kunne være behæftet med visse mindre fejl, og at udbedringen af disse ville tage nogen tid. Det var dog samtidig forventningen, at kritiske fejl og mangler kunne være udbedret inden for et par uger.

I forbindelse med ibrugtagning har der imidlertid været en række opstartsvanskeligheder, hvor det desværre har vist sig at tage længere tid og være mere kompliceret at udbedre fejl og mangler end først antaget.

For så vidt angår de tekniske udfordringer kan det oplyses, at disse har sammenhæng med, at det nye register er forholdsvis komplekst, hvilket er en følge af den sagsbehandling, som skal understøttes. Sagsbehandlingen nødvendiggør bl.a. udveksling af oplysninger med andre systemer, herunder såvel (ældre) interne politisystemer som eksterne systemer hos andre myndigheder. Denne sagsbehandling søges i det nye våbenregister automatiseret i videst muligt omfang, hvilket forudsætter integrationer med flere af politiets ældre it-systemer, herunder Kriminalregisteret.

Rigspolitiet har i 1. halvår af 2022 arbejdet intensivt sammen med leverandøren for at gøre registeret fuldt funktionsdygtigt hurtigst muligt, og arbejdet skrider løbende frem. Rigspolitiet har således etableret en it-task force, der skal sikre, at der straks i samarbejde med leverandøren kan følges op på konstaterede fejl og mangler. Endvidere har der været afholdt ugentlige møder på partner- og direktørniveau mellem Rigspolitiet og leverandøren for at sikre den nødvendige fremdrift.

Det har været parternes forventning, at våbenregisteret i hovedsagen er funktionelt ved udgangen af 2. kvartal 2022. Status ved udgangen af juni 2022 er, at registeret løbende er blevet forbedret siden ibrugtagningen i januar 2022, men at der fortsat er fejl og mangler ved registeret, og det er derfor ikke muligt for registeret at understøtte behandlingen af våbensager fuldt ud, hvilket dog i vidt omfang kan kompenseres via ”workarounds”. Den it-mæssige færdiggørelse af registeret fortsætter således også efter 2. kvartal 2022. Der arbejdes på en plan for færdiggørelsen af registeret mellem Rigspolitiet og leverandøren med sigte på afslutning den 1. november 2022.

I 2. halvår af 2022 arbejdes der tillige videre med optimering af arbejdsprocesser mv. Projektet forventes afsluttet inden udgangen af 2022.

1.3. Behandling af våbensager mv. i det nye våbenregister

Det nye regelgrundlag har i kombination med – og ikke mindst på grund af – den nye og på nuværende tidspunkt mangelfulde it-understøttelse beklageligvis ført til en længere sagsbehandlingstid hos Politiets Administrative Center, der bl.a. behandler ansøgninger om våbentilladelser mv.

En væsentlig del af årsagen til den øgede sagsbehandlingstid er, at manglende funktionalitet i det nye register nødvendiggør, at sagsbehandlingen i nogle sager skal løses ved manuelle sagsgange. Det har således betydet, at der skulle udarbejdes nye arbejdsgange, ligesom de manuelle arbejdsgange er mere tidskrævende, hvilket er med til at forøge sagsbehandlingstiden betragteligt.

Politiets Administrative Center foretager på nuværende tidspunkt sagsbehandling i hovedparten af de sagsarter, som centeret har ansvaret for på våbenområdet, og for størstedelen sker behandlingen i Politiets Våbenregister.

I varierende omfang, er det ved alle sagsarter fortsat nødvendigt med manuelle workarounds som supplement til sagsbehandling i registeret. Den aktuelle status er, at Politiets Administrative Center anvender Politiets Våbenregister til at understøtte behandling af ca. 82 % af alle typer af tilladelser. De tilladelses-typer, hvor Politiets Administrative Center endnu ikke anvender registeret til sagsbehandling, drejer sig bl.a. om tilladelse til blankvåben og genopladning af ammunition. Baggrunden herfor er, at sagsbehandlingen af disse sagsarter forudsætter særdeles ressourcekrævende manuelle workarounds. Sagsbehandlingen af disse sagsarter er derfor udelukkende manuelt.

I perioden fra 18. januar til 30. juni 2022 har Politiets Administrative Center som udgangspunkt ikke behandlet sager inden for 28 af de 197 sagsarter, der eksisterer i våbenregisteret. Baggrunden herfor er, at disse sagsarter mangler funktionel understøttelse af sagsbehandlingen i våbenregisteret, sammenholdt med at sagsarterne ikke er blandt de prioriterede sagsarter på våbenområdet. Prioriteringen af, hvilke sagsarter Politiets Administrative Center behandler på våbenområdet, foretages blandt andet ud fra en afvejning af hensynet til borgerne, hensynet til sikkerheden i samfundet og det manuelle ressourceforbrug, det vil kræve at behandle den pågældende sagsart. Der er pr. 30. juni 2022 ca. 800 verserende sager i de pågældende 28 sagsarter.

Samlet set er det Politiets Administrative Centers vurdering, at sagsbehandlingen i de enkelte sager gennem de seneste måneder er blevet en anelse lettere, og at den administrative byrde forbundet med sagsbehandlingen støt, men langsomt vil blive mindsket over de kommende måneder. Politiets Administrative Center vurderer, at der gennem de seneste uger er afviklet flere sager, end der gennemsnitligt er tilgået centeret. Datagrundlaget er dog fortsat for mangelfuldt til med sikkerhed at kunne underbygge vurderingen, jf. dog nedenfor om sagsbehandlingstider.

Det har været overvejet, om det vil være hensigtsmæssigt at foretage efterregistrering eller midlertidig registrering af oplysninger om våbentilladelser, våbenpåtegning eller godkendelser mv. på anden måde end i Politiets Våbenregister. Efter politiets opfattelse vil disse løsninger ikke være hensigtsmæssige, idet oplysningerne løbende sammenholdes med oplysninger i bl.a. Kriminalregisteret med henblik på at overvåge, om vandelsgodkendelsen af de pågældende personer kan opretholdes. Ressourceudnyttelsen har sammen med sagernes karakter, hensynet til sikkerheden i samfundet og udsigten til funktionalitet i våbensystemet indgået som parametre i Politiets Administrative Centers prioritering af ressourceanvendelsen.

Politiets Administrative Center har allokeret betydelige ressourcer til behandlingen af våbensager. Der er bl.a. ansat ekstra medarbejdere og indlånt polititjenestemænd til at bistå med sagsbehandlingen, ligesom arbejdsprocesser i Politiets Administrative Center til stadighed forsøges optimeret og tilpasset den aktuelle situation med henblik på at nedbringe antallet af sager.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at der i Politiets Administrative Center aktuelt er ca. 60-65 medarbejdere beskæftiget med sagsbehandling af våbentilladelser, mens ca. 12-15 medarbejdere beskæftiger sig med udvikling, test og implementering af det nye register. Ca. 4-5 medarbejdere i Politiets Administrative Center understøtter projektet med det nye våbenregister, herunder projektledelse, driftsanalyse, kommunikation, behandling af folketingsspørgsmål, aktindsigter og pressehenvendelser, journalisering mv. Politiets Administrative Center har over de seneste måneder fået tilført i alt 35 vikarer/medarbejdere, og der følges hele tiden op på, om det vil være hensigtsmæssigt at tilføre yderligere personaleressourcer.

I vurderingen af, hvorvidt der er sammensat den rette bemanding, indgår også et hensyn til, at de nye medarbejdere løbende skal læres op. Sagsbehandlingen på våbenområdet er relativt kompleks, og de manuelle workarounds, der er indført for at kunne arbejde forbi de manglende funktionaliteter i våbenregisteret, kræver betydeligt kendskab til de berørte fagområder, hvilket forøger kompleksiteten. Der er således en øget oplæringsperiode for at uddanne vikarer i også de mindst komplicerede sager.

Politiets Administrative Center har i medfør af våbenbekendtgørelsens § 50, stk. 5, forlænget den periode, som bl.a. et skydevåben lovligt kan besiddes efter tilladelsens udløb, indtil den 1. september 2022. Det betyder, at de pågældende våben må besiddes i perioden, men ikke må bæres og anvendes til f.eks. jagt, førend der er meddelt en ny våbentilladelse.

Justitsministeriet og Rigspolitiet har i den forbindelse undersøgt, om det ville være muligt at løse udfordringerne med, at de pågældende våben ikke må bæres og anvendes, ved midlertidigt at forlænge gyldighedstiden for udløbne våbentilladelser i en nærmere afgrænset periode, således at våbentilladelsernes gyldighedstid ville blive forlænget hen over bukkejagtsæsonen fra den 16. maj 2022 til den 15. juli 2022. Justitsministeriet besvarede den 16. maj 2022 spørgsmål nr. 791 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvoraf det fremgår, at det er Justitsministeriets vurdering, at der ikke er hjemmel til at indføre en sådan dispensationsordning. Det skyldes, at det følger af våbenlovens § 6 d, stk. 1, 1. pkt., at våbentilladelser som udgangspunkt udstedes med en gyldighedstid på 5 år.

Rigspolitiet og Politiets Administrative Center er løbende i dialog med de relevante interesseorganisationer mv. på våbenområdet om de udfordringer, den nuværende version af registeret giver. Der er fra myndighedernes side stor opmærksomhed på våbenregisterets betydning for forskellige grupper på våbenområdet, herunder særligt betydningen for erhvervsdrivende.

Rigspolitiet og Politiets Administrative Center har den 4. april 2022 og senest den 24. maj 2022 afholdt møde med interessenterne på våbenområdet, hvor politiet informerede om den aktuelle situation og driftsstatus på det nye våbenregister og svarede på spørgsmål fra de fremmødte interessenter. Derudover havde de tilstedeværende interessenter mulighed for at komme med input til politiet i forhold til deres udfordringer som følger af den forlængede sagsbehandlingstid.

Politiet er fortsat opmærksom på behovet for en løbende og tæt inddragelse af interessenterne. Politiets Administrative Center har med henblik på en fælles forventningsafstemning oprettet en side på politi.dk,

hvor alle interessenter, herunder erhvervslivet og foreninger, kan følge med i den seneste status for behandling af ansøgninger herunder også, hvilke sagskategorier våbenregisteret ikke kan håndtere endnu. Politiets Administrative Center har endvidere inviteret interesseorganisationer til bilaterale møder med henblik på en dialog om samarbejdet.

2. Sagsbehandlingstider

Rigspolitiet skal indledningsvis bemærke, at det af systemtekniske årsager ikke på nuværende tidspunkt er muligt nærmere at redegøre for udviklingen i sagsbehandlingstiderne for så vidt angår behandlingen af våbensager i det nye våbenregister. Rigspolitiet forventer at kunne lave en supplerende opgørelse i slutningen af 3. kvartal, hvor registeret forventes at køre med de nødvendige funktionaliteter.

Politiets Administrative Center har fra den 18. januar og til den 29. juni 2022 afsluttet behandlingen af ca. 33.700 sager på våbenområdet. Pr. 29. juni 2022 verserer i alt ca. 45.000 sager i Politiets Administrative Center.

Politiets Administrative Center har oplyst, at data fra det nye våbenregister viser, at der pr. 15. juni 2022 var 14.479 verserende sager på udvalgte sagskategorier. Kategorierne er udvalgt som dem, der har størst betydning for jægere, sportsskytter og våbenhandlere. Af andre større sagskategorier kan bl.a. nævnes anmeldelse af glatløbende haglgeværer, anmodning om samtykke til jagttegn, ansøgning om tilladelse til at samle knive og blankvåben.

I forhold til de udvalgte sagskategorier ses den ældste af disse sager, der kan registreres i registeret, at være fra januar 2022. Det bemærkes, at weekender og helligdage medregnes i sagernes alder. De udvalgte sagsbeholdninger og alder for ældste sager i de pågældende kategorier fremgår i tabel 1 og tabel 2 nedenfor.

Tabel 1:

Verserende våbensager, samt ældste sager på udvalgte kategorier

Kategori	Beholdning	Alder for ældste sag i kategorien
Tilladelse til jagt ¹	8.039	132 dage
SKV 2 ²	3.291	160 dage
SKV 6 ³	994	108 dage
Våbenpas	1.901	77 dage
Udførsel erhverv	96	119 dage
Indførsel erhverv	158	113 dage

¹ Omfatter følgende sagsområder: Ansøgning om tilladelse til jagtvåben (herunder fornyelse af tilladelse til riffel, tilladelse til at erhverve en riffel, tilladelse til våbendele, indstikspibe og vekselsæt. Gruppen omfatter dog ikke hagl- og luftvåben),

² Ansøgning om godkendelse til våbenpåtegning (SKV 2)

³ Ansøgning om godkendelse til at få overladt våben i en skytteforening (SKV 6)

Tabel 2:

Afsluttede våbensager på udvalgte sagskategorier

Kategori	Afsluttede sager siden 18. januar 2022
Tilladelse til jagt	3.626 sager
SKV 2	2.599 sager
SKV 6	1.276 sager
Våbenpas	2.094 sager
Indførsel erhverv	566 sager
Udførsel erhverv	322 sager

Det bemærkes, at opgørelsen er baseret dels på dataudtræk fra Politiets Våbenregister og dels fra manuelle optællinger af ansøgninger i Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS) og Outlook.

Opgørelsen er endvidere fratrasket de 5 pct. ældste sager, da det er vurderingen, at denne mængde sager skønsmæssigt har et særegent sagsbehandlingsforløb. Dette kan bero på, at sagerne kan afvente partshøring, andre myndigheder eller indeholder en særlig kompleksitet. Opgørelsen er derfor behæftet med en vis usikkerhed og skal anvendes med et behørigt forbehold. Det er dog væsentligt at fremhæve, at opgørelsen over sagsbeholdningens alder viser beholdningens ældste sag for hver kategori, og at den ældste sag ud af i alt ca. 14.500 sager er fra januar 2022. For så vidt angår fornyelse af våbentilladelser bemærkes, at tilladelserne ofte vil være gyldige i fem eller ti år, og det derfor er muligt for en tilladelsesindehaver i god tid at indrette sig efter, hvornår en tilladelse udløber, og det dermed er tid til at ansøge om en ny tilladelse.

Politiets Administrative Center kan ikke på nuværende tidspunkt estimere, hvad sagsbehandlingstiden må forventes at være, når registeret er fuldt funktionsdygtigt, og der er et velfungerende sagsflow.

3. Afsluttende bemærkninger

Rigspolitiet beklager, at der har været og fortsat er en række opstartsvanskeligheder forbundet med ibrugtagningen af det nye våbenregister, hvilket har ført til for lange sagsbehandlingstider på våbensager.

Som nævnt var det på tidspunktet for ibrugtagning af det nye register forventningen, at kritiske fejl og mangler kunne være udbedret inden for et par uger, men det har desværre vist sig at tage længere tid og være mere kompliceret at udbedre fejl og mangler og indarbejde nye arbejdsgange end først antaget.

Der arbejdes intensivt sammen med leverandøren for at gøre registeret fuldt funktionsdygtigt hurtigst muligt og for parallelt hermed at nedbringe sagsbehandlingstiden i Politiets Administrative Center, herunder ved tilførsel af ekstra personaleressourcer i betydeligt omfang. Politiet er i den forbindelse meget opmærksom på behovet for en løbende og tæt inddragelse af interessenterne.

I 2. halvår af 2022 arbejdes der videre med optimering af arbejdsprocesser mv. i Politiets Våbenregister, men det må dog forventes, at den sagsophobning, der er opbygget i løbet af 1. halvår af 2022, på trods af at der er allokeret betydelige medarbejderressourcer til våbenområdet, vil tage tid at afvikle.

Som nævnt ovenfor under pkt. 2 er det af systemmæssige årsager vanskeligt på nuværende tidspunkt at redegøre fyldestgørende for udviklingen i sagsbehandlingstiderne. Politiets Administrative Center kan endvidere ikke på nuværende tidspunkt estimere, hvad sagsbehandlingstiden må forventes at være, når systemet er fuldt funktionsdygtigt, og der er et velfungerende sagsflow.

Bilag 2

Justitsministeriets udtalelse af 6. juli 2022 til Folketingets Ombudsmand:

1. Folketingets Ombudsmand har ved brev af 12. maj 2022 rettet henvendelse til Justitsministeriet og Rigspolitiet med anmodning om en udtalelse vedrørende politiets nye våbenregister og behandlingen af sager om våben hos Politiets Administrative Center.

Om baggrunden for henvendelsen har ombudsmanden henvist til medieomtalen af politiets nye våbenregister, som blev taget i brug den 18. januar 2022, herunder omtalen af at systemet ikke er fuldt funktionsdygtigt, hvilket angiveligt har medført en ophobning af ansøgningssager om våbentilladelser mv. med lange sagsbehandlingstider til følge.

Ombudsmanden har endvidere henvist til en henvendelse fra Danmarks Jægerforbund, der har anført, at våbenejere ikke kan få fornyet deres våbentilladelse eller få nye våbentilladelser eller våbenpas. Ombudsmanden har derudover henvist til en række folketings spørgsmål til justitsministeren om emnet.

Ombudsmanden har på den anførte baggrund i medfør af ombudsmandslovens § 17, stk. 2, bedt Rigspolitiet om en udtalelse, eventuelt efter at have indhentet en udtalelse fra Politiets Administrative Center.

Ombudsmanden har bedt om, at Rigspolitiet sender Rigspolitiets og Politiets Administrative Centers eventuelle udtalelse til Justitsministeriet, som også anmodes om en udtalelse. Ombudsmanden har bedt om, at Justitsministeriet sender myndighedernes udtalelser til ombudsmanden.

Ombudsmanden har bedt myndighederne om at redegøre nærmere for karakteren af de omtalte opstartsvanskeligheder samt fejl og mangler ved det nye våbenregister.

Ombudsmanden har endvidere bedt om, at myndighederne redegør nærmere for deres overvejelser med hensyn til at ibrugtage det nye system på den angivne baggrund i forhold til at sikre varetagelsen af den administrative forvaltning på våbenområdet. I den forbindelse har ombudsmanden bedt myndighederne om at oplyse, hvilke overvejelser og tiltag der er foretaget for at sikre fortsat behandling af de berørte sager – herunder i forhold til f.eks. manuel (papirbaseret) sagsbehandling – så længe det nye våbenregister ikke er fuldt funktionsdygtigt.

Ombudsmanden har samtidig bedt om, at myndighederne i udtalelserne redegør for udviklingen i sagsbehandlingstiderne i de sager, som er forudsat behandlet i det nye våbenregister. Ombudsmanden har bedt om, at myndighederne i den forbindelse kommer ind på, hvor mange sager der for tiden afventer behandling i det nye våbenregister, og hvor gamle de ældste af disse sager er. Ombudsmanden har endvidere bedt om oplysning om, hvorvidt der er typer af sager, som for tiden slet ikke behandles.

Ombudsmanden har anmodet om at modtage udtalelserne inden 8 uger fra den 12. maj 2022.

2. Justitsministeriet kan oplyse, at ministeriet har modtaget vedlagte udtalelse af 1. juli 2022 fra Rigspolitiet om udfordringerne med politiets våbenregister.

Det fremgår bl.a. af Rigspolitiet udtalelse, at Rigspolitiet i 1. halvår af 2022 har arbejdet intensivt sammen med leverandøren for at gøre registeret fuldt funktionsdygtigt hurtigst muligt, og at arbejdet løbende skrider frem. Rigspolitiet har således etableret en it-task force, der skal sikre, at der straks i samarbejde med leverandøren kan følges op på konstaterede fejl og mangler. Endvidere har der været afholdt ugentlige møder på partner- og direktørniveau mellem Rigspolitiet og leverandøren for at sikre den nødvendige fremdrift.

Det fremgår ligeledes af Rigspolitiets udtalelse, at det har været parternes forventning, at våbenregisteret i hovedsagen er funktionelt ved udgangen af 2. kvartal 2022. Status ved udgangen af juni 2022 er, at registeret løbende er blevet forbedret siden ibrugtagningen i januar 2022, men at der fortsat er fejl og mangler ved registeret, og det er derfor ikke muligt for registeret at understøtte behandlingen af våbensager fuldt ud, hvilket dog i vidt omfang kan kompenseres via "workarounds". Den it-mæssige færdiggørelse af registeret fortsætter således også efter 2. kvartal 2022. Der arbejdes på en plan for færdiggørelsen af registeret mellem Rigspolitiet og leverandøren med sigte på afslutning den 1. november 2022.

3. Justitsministeriet finder det utilfredsstillende, at systemet ved udgangen af 2. kvartal 2022 fortsat ikke fungerer på den måde, som det var forventningen.

Justitsministeriet har noteret sig, at Rigspolitiet har oplyst, at det samlet set er Politiets Administrative Centers vurdering, at sagsbehandlingen i de enkelte sager gennem de seneste måneder er blevet en anelse lettere, og at den administrative byrde forbundet med sagsbehandlingen støt, men langsomt vil blive mindsket over de kommende måneder. Justitsministeriet noterer sig desuden, at Politiets Administrative Center vurderer, at der gennem de seneste uger er afviklet flere sager, end der gennemsnitligt er tilgået centeret. Datagrundlaget er dog fortsat for mangelfuldt til med sikkerhed at kunne underbygge vurderingen.

4. Justitsministeriet har endvidere noteret sig, at Rigspolitiet nu har en forventning om, at politiets våbenregister er klar den 1. november 2022, og at Rigspolitiet vil sende en status på registeret til Justitsministeriet ved udgangen af august 2022. Rigspolitiet har oplyst, at Politiets Administrative Center løbende har allokere medarbejderressourcer til våbenområdet, og der er over de seneste måneder tilført i alt 35 vikarer/medarbejdere. Der følges desuden hele tiden op på, om det vil være hensigtsmæssigt at tilføre yderligere personaleressourcer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Justitsministeriet vil fortsat følge sagen tæt, og som nævnt finder Justitsministeriet det utilfredsstillende, at systemet ved udgangen af 2. kvartal 2022 fortsat ikke fungerer som forventet.

I forbindelse med Rigspolitiets status ved udgangen af august 2022 vil Justitsministeriet anmode Rigspolitiet om at oplyse, om der fortsat ses et fald i antallet af verserende sager, samt om det fortsat er forventningen, at registeret er klar 1. november 2022.

Hvis ikke der er et fald i antallet af verserende sager, eller det ikke længere er forventningen, at systemet er klar 1. november 2022, vil jeg drøfte situationen og mulige løsningsmodeller med den berørte branche.

Justitsministeriet og Rigspolitiet fremsender en supplerende udtalelse til Folketingets Ombudsmand inden udgangen af september 2022.

Bilag 3

Danmarks Jægerforbunds bemærkninger af 15. august 2023 til Folketingets Ombudsmand:

Bemærkninger til politiets og Justitsministeriets udtalelse

Danmarks Jægerforbund er taknemlig for, at ombudsmanden har taget sagen op om udviklingen og ibrugtagning af det nye våbenregister. Myndighedernes beslutninger i denne sag har haft store negative konsekvenser for titusindvis af borgere og virksomheder, som end ikke har fået retvisende eller rettidig information om tidsplaner og forsinkelser.

Danmarks Jægerforbund har to overordnede kommentarer af principiel karakter til de to udtalelser og en række præciseringer ved gennemgang af udtalelserne.

De to hovedpointer fra Danmarks Jægerforbund:

1. Der er reelt ikke tale om opstartsvanskeligheder, som Rigspolitiet ellers skriver i konklusionen. Der er reelt tale om et kalkuleret sagsbehandlingsstop i en ukendt periode. Myndighederne har i sagen om det nye våbenregister valgt at prioritere tidsfristerne fra EU-Kommissionen fremfor de borgere, som er afhængige af et velfungerende våbenregister.
2. Den information, der er givet offentligt her i udtalelsen og til ministeriet omkring tidsplanen i projektet, er groft vildledende og står i skærende kontrast til de foreslåede tidsplaner internt, som vi har adgang til igennem en aktindsigt. (vedhæftet)

Danmarks Jægerforbund stiller spørgsmål ved, om borgernes retsbeskyttelse og krav om rimelig og fair offentlig myndighedsbetjening er opfyldt i denne sag, hvor myndighederne bevidst introducerer et it-system, som man ved ikke virker?

Danmarks Jægerforbund mener, at ombudsmanden bør behandle denne sag, inden Justitsministeriet fremsender en supplerende udtalelse i september.

Sagen er af principiel karakter, og vi kan derfor ikke få øje på, hvad Justitsministeriet kan komme med at relevante udmeldinger udover en supplerende udtalelse om status på verserende sager.

Danmarks Jægerforbunds bemærkninger beror på den viden, vi har fået i forbindelse med møder, som er afholdt i forbindelse med projektet og en aktindsigt, som jægerforbundet har ansøgt i foråret. Vores bemærkninger til udtalelserne er således afstemt med de fakta, der er tilgængelige for os.

Aktindsigt

Vi har fået aktindsigt i e-mailkorrespondancen mellem Netcompany (leverandøren) og PAC. Aktindsigten er vedhæftet. Politiet har desværre begrænset aktindsigten til først at starte d. 18. januar 2022, som er dagen efter ibrugtagning. Aktindsigten er vedhæftet som bilag 1-13.

Bemærkninger til politiets udtalelse

1.1 Baggrund

Politiet beskriver et stigende pres fra Kommissionen for at overgå til de nye forvaltningsregler. I sidste afsnit beskriver politiet, at målet med det hele er lykkedes, idet Kommissionen lukkede sagen d. 19. maj 2022. Det er tydeligt i udtalelsen, at det har været vigtigere for politiet at imødekomme dette pres fra Kommissionen end at sikre borgerne ordentlig sagsbehandling.

Se også bilag 12 side 5 øverste afsnit, hvor leverandøren beskriver, at systemet er igangsat for at overholde en EU-deadline, og "... selvom løsningen ud fra et teknisk synspunkt er færdigt, kan det ikke anvendes, før det nødvendige skrivelser og blanketter er sat op. " Her indrømmer leverandøren, at løsningen er sat i drift velvidende, at den ikke kan anvendes.

Denne prioritering finder Danmarks Jægerforbund principiel forkert.

1.2 Ibrugtagning

Politiet skriver på side 4, at det var forventningen "... at kritiske fejl og mangler kunne være udbedret inden for et par uger. "

I det følgende vil vi gerne vise, at ingen af dem, der arbejdede med projektet, forventede at det kunne fungere i løbet af "et par uger".

I aktindsigten bilag 2, side 3, fremgår det, at en tidsplan godkendt i december 2021 har overtagelsesprøve i uge 8 2022 og driftsprøve d. 25. marts 2022. (I bilaget står der december 2022, men da det er omtalt i datid, må det være en tastefejl) Systemet blev taget i brug d. 17. januar i uge 3, som er fem uger inden planlagt overtagelsesprøve i uge 8.

Så allerede i december 2021 arbejder politiet med en tidsplan, hvor systemet først kunne bestå overtagelsesprøven fem uger efter ibrugtagning.

Danmarks Jægerforbund mener, det er dybt problematisk, at ibrugtagning af systemet finder sted inden en godkendt overtagelsesprøve.

Bilag 1 i aktindsigten er en korrespondance fra d. 11. februar om at få godkendt en flytning af overtagelsesprøven fra uge 8 til uge 13.

I uge 9 bliver der fredag d. 4. marts fremlagt en ny tidsplan (se bilag 2 side 2-8). Her skal der være overtagelsesprøve inden sommerferien 2022 på minimumsfunktionaliteten, og resten af projektet skal færdiggøres fra sommerferien og til udgangen af 2022.

Altså i ugen efter deadline for overtagelsesprøven fremlægger projektgruppen en gennemarbejdet tidsplan, hvor de kritiske fase 1-funktioner skal være færdige til sommerferien og resten til jul.

Derfor er det Danmarks Jægerforbunds klare overbevisning, at der inden deadline og ibrugtagning har været klar viden internt i projektgruppen om, at projektet ca. var et år fra at være færdigt, og minimumsfunktionerne tidligst var klar ved sommerferien.

Dermed er den offentlige udmelding om, at systemet er klar om ”et par uger”, i bedste fald groft vildledende, og det er beskæmmende, at denne udtalelse fastholdes af politiet i deres udtalelser helt frem til i dag.

Vi kan oplyse, at ved udløb af vores aktindsigt i april var overtagelsesprøven stadig ikke godkendt, og det er vores opfattelse, at overtagelsesprøven per dags dato stadig ikke er godkendt, så selv projektets interne tidsplan var for optimistisk.

I løbet af marts og april stiger konfliktniveauet mellem politiet og leverandøren, og problemerne bliver eskaleret til direktørniveau. Se bilag 5 – 12.

Tidsplanen fra bilag 2 bliver aldrig godkendt, og politiet ønsker af kontraktlige grunde en korrektionsplan fra leverandøren. Vi skal ikke gengive denne korrespondance her i sin helhed, men kun komme med et par nedslag for at fremhæve alvoren.

Bilag 5 side 2 hvor politiet beder om korrektionsplan og nævner muligheden for at anvende sanktioner fra kontrakten om bod fra leverandøren. Videre på side 3 hvor politiet beder leverandøren om at genoptage projektstyringen, som har manglet, da det er leverandørens ifølge kontrakten.

Bilag 5 side 5 viser, at leverandøren i uge 11 sætter en ny projektleder i spidsen for løsningen. Årsagen til skiftet af projektleder fremgår ikke af aktindsigten, men det er under alle omstændigheder et kritisk tidspunkt at skifte den position i projektet.

Se bilag 6 side 1 pkt. 1, hvor leverandøren anerkender behovet for en ny plan for færdiggørelse af projektet og bilag 6 side 2 pkt. 6, hvor leverandøren udtrykker ønsket om at overgå til mere almindelig projektstyring frem for brandslukning og krisemøder.

Se bilag 7 fra uge 12, som er en ny tidsplan fra leverandøren med overtagelsesprøve i maj, driftsprøve i september og færdiggørelse ved årets udgang. Se bilag 7 side 1 hvor politiet ikke vil godkende denne plan som en korrektionsplan.

Se bilag 12 fra uge 15, hvor leverandøren kommer med et udkast til plan for færdiggørelse af projektet. ”Bagkanten for alle områder ift. denne plan er 21. juni 2022.” (bilag 12 side 8 nederst)

Danmarks Jægerforbund ved ikke, om dette udkast til tidsplan er ændret eller godkendt, da vores aktindsigt ikke rækker længere. Vi ved kun med sikkerhed, at løsningen heller ikke var færdig 21. juni 2022.

Politiet skriver i deres udtalelse side 4 afsnit 3, at grunden til de tekniske udfordringer skal findes i, at det nye register er kompleks og kræver integration til andre systemer.

Danmarks Jægerforbund vil kommentere, at dette ikke er ny og pludselig viden. Komplexiteten har været kendt fra projektets start, og kan ikke anvendes i slutfasen som en undskyldning for en urealistisk tidsplan.

Politiet skriver i deres udtalelse side 4 afsnit 5, at forventningen på et tidspunkt var, at løsningen var færdig ved udgangen af 2. kvartal 2022. Det kunne tyde på, at korrektionsplanen fra april blev godkendt, men var urealistisk.

Til sidst nævner politiet, at ”Der arbejdes på en plan for færdiggørelse med sigte på afslutning d. 1. november 2022”.

Denne formulering betyder, at der ikke på nuværende tidspunkt findes en tidsplan for færdiggørelse af projektet, som er godkendt af begge parter.

Danmarks Jægerforbund finder det yderst kritisabelt, at der siden ibrugtagning af projektet ikke har ligget en godkendt plan for færdiggørelse af projektet. De ”forventninger”, der har været, og som er brugt til at melde offentlige datoer ud, har bygget på ikke-godkendte udkast til tidsplaner, som alle har vist sig at være urealistiske.

På et møde med PAC d. 10. august 2022 er det konfirmeret af Rigspolitiet/PAC, at der stadig ikke foreligger en godkendt plan for færdiggørelse.

1.3 Behandling af våbensager

På side 5 afsnit 5 udtaler politiet, at sagsbehandling på 28 ud af 197 sagsarter er stoppet 100 procent ved overgangen til det nye system. Danmarks Jægerforbund mener ikke, dette kan omtales som opstartsvanskeligheder, da det reelt er et sagsbehandlingsstop.

Politiet vælger samtidig med ibrugtagning af det nye system at lukke øjeblikkeligt for den tidligere procedure for sagsbehandling på alle sagsarter. Danmarks Jægerforbund mener, det er principielt forkert at lukke den tidligere sagsbehandling inden en ny er godkendt til at fungere.

På side 6 afsnit 1 udtaler politiet, at der de seneste uger er tilgået færre sager, end der er behandlet.

Danmarks Jægerforbund mener, at en sådan nettoberegning ikke kan bruges, da det kan skyldes en nedgang i tilgangen af sager, fordi det er uden for sæson. Politiet udtaler på side 8 afsnit 2, at det af systemtekniske årsager ikke er muligt at komme med konkrete tal. Derfor undrer det Danmarks Jægerforbund, at en nettoberegning er mulig, og Danmarks Jægerforbund vil opfordre til at grundlaget for nettoberegningen fremlægges, da disse tal modsat nettotallet ville være brugbar information.

På side 7 afsnit 5 udtaler politiet, at de har afholdt møder med interessenter på området og informeret om status på systemet.

Danmarks Jægerforbund mener, at informationen, vi har modtaget om tidsplanen på disse møder, har været groft vildledende, og er blevet fastholdt meget tæt op af deadline ved udgangen af 2. kvartal 2022.

I spørgsmål S 746 fra folketingsmedlem Dennis Flydtkjær d. 22. april er forventningen gentaget.

På et møde med PAC d. 24. maj og 3. juni 2022 blev forventningen gentaget om, at systemet var klar 1. juli 2022.

2. Sagsbehandlingstider

På side 9 tabel 1 og 2 kan det ses, at politiet har behandlet 31 procent af de indkomne ansøgninger om tilladelse til jagt i hele perioden. Ud fra udtalelserne om, at bemanningen er øget markant, må det forventes, at langt de fleste sager er behandlet i den sidste del af denne periode.

Danmarks Jægerforbund mener, at dette reelt er udtryk for et sagsbehandlingsstop i en lang periode efter ibrugtagning af det nye system.

På side 9 i sidste afsnit og først på side 10 udtaler politiet, at tilladelserne er gældende i 5-10 år. Derfor kan borgerne bare ansøge i god tid, når sagsbehandlingstiden er lang.

Danmarks Jægerforbund mener, det er en upassende og ualmindelig arrogant udtalelse. Den offentlig tilgængelige tidsplan på projektet var inden ibrugtagning ”et par uger”, og borgerne havde absolut på ingen måde mulighed for at vide, at der ville komme et reelt sagsbehandlingsstop i 2022. Den 20. januar 2022 bringer politiet en nyhed på deres egen hjemmeside, hvor de skriver: ”I indkøringsperioden forventes sagsbehandlingstiden at kunne ligge på det normale gennemsnit på 20 dage for en almindelige våbentilladelse. ”

3. Afsluttende bemærkninger

Danmarks Jægerforbund mener, at politiets brug af ordet ”opstartsvanskeligheder” slet ikke anerkender problemernes omfang eller alvor.

Kort problemresume:

1. ”Et par uger” til udbedring af kritiske fejl ved ibrugtagning er blevet til nær ved et år
2. Ingen godkendt tidsplan for projektet siden ibrugtagning og til dags dato
3. Ingen godkendt overtagelsesprøve
4. Skift af projektleder og trusler om kontraktlige skridt
5. Overskridelse af samtlige offentlige deadlines
6. 100 procent sagsbehandlingsstop på 28 sagsarter
7. Reelt sagsbehandlingsstop i lang periode for andre områder
8. Ingen godkendt tidsplan for færdiggørelse
9. Ingen anerkendelse af omfanget og alvoren af problemerne
10. Vildledning af minister, folketing og borgere i udmeldinger om tidsplaner og færdiggørelse.

Her 24 uger efter ibrugtagning har parterne ikke engang en godkendt tidsplan for færdiggørelse, og de fastholder i udtalelsen, at de oprindeligt var af den overbevisning, at løsningen kun var ”et par uger” fra at være uden kritiske fejl og mangler.

Denne diskrepans kan fra Danmarks Jægerforbunds synspunkt skyldes to faktorer

1. Inkompetence
2. Et ønske om at frakoble den offentlige tidsplan fra virkeligheden

Politiet skriver, at det har været mere kompliceret end først antaget, men til det vil Danmarks Jægerforbund indvende, at ved ibrugtagning arbejdede projektgruppen ifølge aktindsigten med en tidsplan med færdiggørelse ved udgangen af 2022. Projektgruppen var altså klar over kompleksiteten, men den viden blev forholdt offentligheden, som i stedet fik præsenteret en urealistisk tidsplan.

Politiet skriver om ”tæt” inddragelse af interessenter, hvilket Danmarks Jægerforbund sætter stor pris på, men den information Danmarks Jægerforbund har modtaget på møderne om tidsplanen har været groft vildledende.

Politiet skriver, at sagerne ”vil tage tid at afvikle.” Danmarks Jægerforbund mener ikke, dette er brugbar information, når der ingen angivelse er af sagsbehandlingstiderne. At sager tager tid at behandle, er indlysende.

I politiets udtalelse udtrykkes en ”forventning” om, at projektet afsluttes i november 2022. Vores kommentar hertil er, at efter hele denne gennemgang er det tydeligt, at når ordet ”forventning” bliver anvendt, er datoen mere et udtryk for ønsketænkning og dermed svært at tage seriøst.

Bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse

Da Justitsministeriets udtalelse er en nøjagtig gengivelse af politiets udtalelse, og dermed uden selvstændige overvejelser og tiltag til hele forløbet, har vi kun kommenteret enkelte emner sidst i Justitsministeriets udtalelse.

Justitsministeriet udtaler, at de vil spørge Rigspolitiet i august, om der stadig er fald i verserende sager.

Danmarks Jægerforbund vil opfordre til, at det ikke er nettoudviklingen, der kigges på, men antallet af behandlede sager, da der er store udsving i de indgående sager.

Justitsministeriet udtaler, at de vil drøfte mulige løsningsmodeller, hvis det ikke længere er forventningen ved udgangen af august, at systemet er klar 1. november 2022.

Danmarks Jægerforbund mener, at denne drøftelse bør starte omgående. Danmarks Jægerforbund mener, at det er alt for uklart, hvad ministeriet mener med, at systemet skal være ”klar” 1. november. Her vil vi henvise til, at leverandøren f.eks. har meldt systemet teknisk færdigt ved ibrugtagning i januar 2022, samtidig med de indrømmer, at systemet ikke kunne anvendes til sagsbehandling (se bilag 12 side 5: ”... selvom løsningen ud fra et teknisk synspunkt er færdig, kan den ikke anvendes ...).

Danmarks Jægerforbund mener, det er på høje tid, der kommer konkrete målsætninger med godkendte og forpligtende planer for færdiggørelse og en plan for, hvordan man myndighedsbetjener borgerne frem til den dag, hvor systemet reelt virker.

Afsluttende principielle bemærkninger om ibrugtagning af nyt it-system

Myndighedernes beslutning om at ibrugtage et nyt it-system velvidende, at det ikke kunne bruges til sagsbehandling, har medført store omkostninger for titusindvis af borgere og virksomheder, der er afhængige af systemet både til rekreative og erhvervsmæssige formål. Disse borgeres retssikkerhed er blevet krænket, og de har ikke modtaget den myndighedsbetjening som de rettelig kunne forvente.

For Danmarks Jægerforbund er det tydeligt, at man fra myndighedernes side har valgt at tage hensyn til tidsfrister sat af EU-Kommissionen fremfor hensynet til borgerne.

Man har færdigmeldt et ikke-færdigt it-system for at undgå dagbøder. Men ved denne handling har myndighederne i stedet sendt regningen ud i samfundet.

På Danmarks Jægerforbunds hjemmeside skrev vi den 29. april:

Hun mener (hovedbestyrelsesmedlem (...) og formand for Danmarks Jægerforbunds våbenudvalg, red), at myndighedernes prioriteringer trænger til en kraftig justering.

- Myndighederne har i denne sag valgt, at hensynet til systemet vægter højere end hensynet til borgerne. Det er rystende, siger (...).

Hun mener, at myndighederne skulle have ventet med at nedlukke det gamle system førend det nye våben-system var færdigudviklet og færdigtestet. Alternativt kunne man have haft nogle dispensationsordninger på plads, som kunne fungere, indtil det nye system var på plads.

- De danske våbenejere er blevet til forsøgsdyr i endnu en af statens it-skandaler. Jeg foretrækker, at man øver sig på virtuelle mennesker i et lukket system, inden man introducerer systemet ude i den virkelige verden. Vi er jo borgere i det her land – ikke forsøgsdyr; understreger (...).

Sagen er principiel

Derfor mener hun også, at sagen om Justitsministeriet og Politiets beslutning om at lancere et system, man ved ikke virker, er principiel.

- Vi lever i et demokratisk samfund, hvor vi borgere udviser en stor tillid til vores medmennesker og vores demokratiske institutioner. Det er det fantastiske ved Danmark. Men den tillid skal man værne om, og det gør man ikke, når man sætter systemerne over borgerne. Så har man glemt, at staten, velfærdssamfundet og systemet er til for borgernes skyld og ikke omvendt.

Bilag 4

Supplerende udtalelse om Politiets Våbenregister og sagsbehandlingstiderne på våbenområdet

1. Baggrund

Rigspolitiet afgav den 1. juli 2022 en udtalelse til Justitsministeriet på baggrund af Folketingets Ombudsmands anmodning om status på udviklingen af Politiets Våbenregister og behandlingen af våbensager hos Politiets Administrative Center (PAC).

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 1. september 2022 anmodet Rigspolitiet og Justitsministeriet om en supplerende udtalelse. Ombudsmanden anmodede ved samme lejlighed Justitsministeriet og Rigspolitiet om at forholde sig til en række bemærkninger fra Danmarks Jægerforbund.

Nærværende udtalelse supplerer Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022 og har derudover til hensigt at give en opdateret status på udviklingen af Politiets Våbenregister, herunder adressere de spørgsmål, som ombudsmanden har rejst i brevet af 1. september 2022.

Denne supplerende udtalelse er – i lighed med Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022 – opdelt i et punkt om den it-mæssige udvikling af Politiets Våbenregister (pkt. 2) og i et punkt om behandlingen af sager om våben hos PAC (pkt. 3).

2. Udviklingen af Politiets Våbenregister

2.1. Status på udviklingen af Politiets Våbenregister

Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at udviklingen af Politiets Våbenregister foregår som et it-projekt, der afvikles i henhold til den fællesstatslige projektmodel. Dette indebærer, at der er udarbejdet en række projektdokumenter, som har dannet baggrund for risikovurdering i regi af Statens It-råd. Kopier af relevante dele af dette materiale, Statens It-råds anbefalingsbrev samt Rigspolitiets halvårslige statusrapporter vedlægges.

Der har således foreligget et sædvanligt grundlag for it-projektet. Trods de opståede problemer er det Rigspolitiets opfattelse, at der har været tale om et grundigt forberedelsesarbejde. Det bemærkes, at det fremgår af det vedlagte materiale, at der fra projektets begyndelse har været erkendelse af, at det er et komplekst projekt, herunder at Politiets Våbenregister har en række integrationer med eksisterende systemer, der øger kompleksiteten. Det fremgår endvidere af de halvårslige statusrapporter, at der forud for ibrugtagningen af det nye it-system var opstået en række projektudfordringer, som dog var søgt løst.

Det var derfor forventningen, at det nye våbenregister i hovedsagen ville være funktionsdueligt ved ibrugtagningen i januar 2022, men da testforløb af tidsmæssige grunde ikke i fuldt omfang var gennemført inden ibrugtagningen, var det samtidig forventningen, at det nye våbenregister kunne være behæftet med mindre fejl og mangler, som skulle løses inden for et kortere tidsrum efter ibrugtagningen.

Fejl og mangler i det nye it-system viste sig dog efter ibrugtagningen i januar 2022 beklageligvis at være af et større omfang end forudset.

Der blev konstateret både større fejl og mindre fejl. Ved større fejl forstås fejl, der blokerer for sagsbehandling i systemet. Ved mindre fejl forstås fejl, der ikke blokerer for sagsbehandling, men som kan give u hensigtsmæssige arbejdsgange med deraf følgende behov for større manuelle ressourcer til sagsbehandlingen.

Den eksterne leverandør har i samarbejde med politiet kontinuerligt arbejdet på udbedring af disse forhold siden ibrugtagningen i januar 2022 og frem til og med oktober 2022, hvorefter der i den første uge af november 2022 er gennemført en overtagelsesprøve med positivt resultat. Det betyder, at testen blev bestået uden anmærkninger, ligesom Rigspolitiet har konstateret, at Politiets Våbenregister nu er leveret i henhold til det aftalte og kan anvendes til sagsbehandling på alle sagsarter. Politiet har derfor nu overtaget systemet.

Både den eksterne leverandør og politiet har allokeret ekstra ressourcer frem til udgangen af 2022 for at sikre en god overgang fra projekt til drift, såkaldt "Early Life Support". En driftsprøve er afviklet og godkendt medio december 2022. Driftsprøven viser, at systemet fungerer stabilt og har en ydeevne i overensstemmelse med kontrakten. Projektet forventes herefter afsluttet ved udgangen af 2022.

2.2. Rigspolitiets planer for projektets fremdrift fra opstart og frem til den 18. januar 2022

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 1. september 2022 anmodet Rigspolitiet om bl.a. at fremlægge de planer for it-projektets fremdrift, som Rigspolitiet havde i perioden fra it-projektets begyndelse frem til den 18. januar 2022.

Rigspolitiet henviser i den forbindelse til det oven for ad pkt. 2.1 anførte, herunder særligt det materiale, som dannede baggrund for risikovurdering i regi af Statens It-råd, Statens It-råds anbefalingsbrev samt Rigspolitiets halvårslige statusredegørelser til Statens It-råd.

I den forbindelse bemærkes, at politiet har en omfattende portefølje af it-ressourcekrævende udviklingsprojekter, og der kan konstateres væsentlige og tiltagende udfordringer med eksekvering på en række projekter. Dette afspejles i forsinkelser på tværs af projektporteføljen, herunder blandt andet i it-sporet i flerårsaftalen for 2021-2023. Disse udfordringer har bl.a. medført, at projektet angående et nyt våbenregister ikke kunne opstartes så tidligt, som det optimalt set havde været mest hensigtsmæssigt, ligesom der i udviklingsforløbet har været forsinkelser som følge af bl.a. manglende it-ressourcer hos politiet.

2.3. Ad samspillet mellem Politiets Våbenregister og andre (ældre) it-systemer

Folketingets Ombudsmand har endvidere anmodet Rigspolitiet om at redegøre for arbejdet med at sikre, at it-systemet i nødvendigt omfang var i stand til at samvirke med andre (ældre) it-systemer.

Rigspolitiet henviser til det vedlagte materiale, som dannede baggrund for projektets risikovurdering i regi af Statens It-råd. Som det fremgår heraf, har Rigspolitiet fra begyndelsen været opmærksom på vigtigheden af et godt samspil med eksisterende it-systemer og de udfordringer, som er forbundet hermed. Det er således en løbende udfordring ved udvikling af nye it-systemer til politiet, at disse systemer skal integreres med ældre, eksisterende systemer.

Rigspolitiet vil i øvrigt gennemføre en udvidet evaluering af projektet om Politiets Våbenregister med det formål at samle op på de væsentligste læringspunkter fra projektets forløb, så disse kan inddrages i fremtidige it-projekter i politiet. Det er forventningen, at evalueringen vil blive igangsat i 2023.

Rigspolitiet har endvidere noteret sig FOB 2022-11, som er fremsendt som bilag til brevet af 1. september 2022 fra Folketingets Ombudsmand. Rigspolitiet vil i relevant omfang inddrage konklusionerne fra denne undersøgelse om Skatteforvaltningens udvikling af it-systemet Deleøkonomisk Indberetningsløsning i både evalueringen og planlægningen af politiets fremtidige it-projekter.

3. Sagsbehandlingen af våbensager

3.1. Status på sagsbehandlingen af våbensager

Indledningsvis bemærker Rigspolitiet, at der efter sommerferien har været fremdrift hos PAC i forhold til at øge antallet af behandlede sager og nedbringe sagsbehandlingstiden for så vidt angår de sagskategorier, hvor der er mange ansøgninger, og som har stor betydning for borgerne. Som oplyst ovenfor i afsnit 2 er der efter den 1. november 2022 ikke systemtekniske blokeringer for sagsbehandlingen. Der er dog fortsat en sagsophobning hos PAC, ligesom PAC skal dygtiggøre sig i anvendelsen af det nye system. Som det er gengivet i Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022, er der allokeret betydelige personaleressourcer til våbenområdet i PAC. Allokeringen af ekstra personaleressourcer strækker sig indtil videre til udgangen af juni 2023.

PAC har oplyst, at der er foretaget en række tekniske forbedringer i opgørelsesmetoden med udtræk af data, der påvirker alle sagskategorier. Tallene, der fremgår af tabellerne neden for, er derfor mere retvisende end den tidligere opgørelse af 15. juni 2022, der var indeholdt i Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022.

Tabel 1

Afsluttede og verserende våbensager, samt ældste sager på udvalgte kategorier pr. 15. december 2022

Kategori	Antal afsluttede sager	Antal verserende sager	Alder på ældste verserende sager (dage)
Alle typer	91.001 (ca. 33.700)	47.564 (ca. 45.000)	-
Tilladelse til jagt ¹	18.900 (3.626)	3.958 (8.039)	296 (132)
SKV 2 (våbenpåtegning)	7.842 (2.599)	2.994 (3.291)	87 (160)
SKV 6 (overladelse af våben)	3.516 (1.276)	685 (994)	283 (108)
Våbenpas	6.043 (2.094)	2.039 (1.901)	113 (77)
Indførsel erhverv	1.523 (566)	49 (158)	294 (119)
Udførsel erhverv	865 (322)	40 (96)	255 (113)

¹ Omfatter følgende sagsområder: Ansøgning om tilladelse til jagtvåben (herunder fornyelse af tilladelse til riffel, tilladelse til at erhverve en riffel, tilladelse til våbendele, indstikspibe og vekselsæt. Gruppen omfatter dog ikke hagl- og luftvåben eller ansøgninger, der vedrører flerejertilladelser.

I tabel 1 ses blandt andet antal afsluttede sager opgjort for perioden fra 18. januar 2022 til og med den 15. december 2022. De tal, der er anført i parentes, er fra Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022.

Det bemærkes indledningsvis, at de i tabel 1 anførte **47.564** verserende sager omfatter **16.380** sager, der alene vedrører registrering i det nye våbenregister, og der er således ikke en borger, der afventer en tilladelse, for at kunne anvende sit våben. Det gælder eksempelvis registrering af anmeldte luft- og haglgeværer².

² De nævnte våbentyper kræver ikke – under visse betingelser – forudgående tilladelse, men det følger af våbenbekendtgørelsens § 52, at personer, der erhverver glatløbede haglgeværer eller luft – og fjedervåben med større kaliber end 4,5 mm, inden otte dage efter erhvervelsen skal foretage anmeldelse til politiet herom.

Som gengivet i Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022 er de i tabel 1 nævnte sagskategorier (tilladelser til jagt, SKV2, SKV6, våbenpas, indførsel erhverv og udførsel erhverv) udvalgt som dem, der har størst betydning for jægere, sportsskytter og våbenhandlere. Ud over de ovenfor nævnte sager under kategorien luft- og haglgeværer omfatter de øvrige kategorier, der ikke er særskilt oplistet i tabel 1, bl.a. sager om indførsel af våben til private samt sager om tilladelse til blankvåben.

Data fra Politiets Våbenregister viser, at der pr. 15. december 2022 var 9.765 verserende sager på de udvalgte sagskategorier. Ved den tidligere opgørelse af 15. juni 2022 var der 14.479 verserende sager. I løbet af sommeren og efteråret er der inden for de udvalgte kategorier afviklet flere sager, end der er tilgået, hvilket bl.a. er medvirkende til, at ophobningen af verserende sager inden for disse kategorier er blevet en smule mindre. Det kan i øvrigt oplyses, at der i perioden fra den 15. juni 2022 til den 29. september 2022 eksempelvis er indgivet mere end 3.000 anmeldelser af haglvåben, der ikke er prioriteret sagsbehandling. Disse sager er således omfattet af den type, der alene afventer registrering.

Af de udvalgte sagskategorier ses den ældste sag, der er registreret i det nye våbenregister, at være fra januar 2022. Det bemærkes, at weekender og helligdage medregnes i sagernes alder.

Af de udvalgte sagskategorier ses den ældste sag, der er registreret i det nye våbenregister, at være fra januar 2022. Det bemærkes, at weekender og helligdage medregnes i sagernes alder.

For så vidt angår tilladelser til jagt kan Rigspolitiet oplyse, at der i perioden 15. juni til 15. december 2022 er afsluttet 15.364 sager om tilladelse til jagtvåben mod 3.626 sager i seneste opgørelse, som løb i perioden fra 18. januar til 15. juni 2022. I runde tal er der således afsluttet ca. 600 sager om måneden i perioden fra medio januar til medio juni mod ca. 2.500 sager om måneden i perioden fra medio juni til medio december. Samlet set i perioden fra 18. januar til 15. december 2022 er 18.990 sager afsluttet i denne kategori, jf. tabel 1.

Rigspolitiet kan endvidere oplyse, at PAC pr. 19. december 2022 behandler ansøgninger om våbentilladelser og fornyelser til jagtrifler, der er modtaget primo november 2022. I kategorien for våbenpas til jagtvåben behandles ansøgninger fra medio september 2022. Hvad angår tilladelser til optisk, elektronisk sigtemiddel til private behandles ansøgninger fra medio oktober 2022.

For så vidt angår kategorien samtykke til våbenpåtegninger til skytteforeningsvåben (SKV2) behandler PAC pr. 19. december 2022 ansøgninger fra medio september 2022, og ansøgninger om godkendelse af overladelse af våben i en skytteforening (SKV6) behandles fra ultimo oktober 2022.

PAC har oplyst, at de anførte statusdatoer er baseret på datoen for den ældste af de indsendte ansøgninger, der ligger klar til behandling af en sagsbehandler. Data beror således ikke på statistisk udtræk fra Politiets Våbenregister.

Selvom oplysningerne således er forbundet med en vis usikkerhed, er det PAC's vurdering, at oplysning om statusdatoerne er så retvisende og relevante for ansøgere og øvrige interessenter, at statusdatoen på udvalgte områder opdateres ugentligt på politi.dk.

3.1.1. Oplysninger om antal oprettede sager i henholdsvis 2022 og 2021

Folketingets Ombudsmand har i sit brev af 1. september 2022 anmodet Rigspolitiet om at oplyse, hvor mange sager der siden den 18. januar 2022 er oprettet i hver af de sagskategorier, der er anført i tabel 2 i Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022, samt tilsvarende oplysninger om antallet af oprettede og afsluttede sager for perioden fra den 1. januar 2021 til den 30. juni 2021.

Den nedenstående tabel 2 viser, hvor mange sager der er oprettet i hver sagskategori fra den 18. januar 2022 til den 9. december 2022. Det bemærkes, at opgørelsen i tabel 1 ikke er direkte sammenlignelig med opgørelsen i tabel 2, da tabellerne har forskellige opgørelsesperioder. Tabel 1 indeholder bl.a. opgørelse over antallet af verserende og afsluttede sager, som kan være modtaget/oprettet før ibrugtagningen af det nye våbenregister den 18. januar 2022.

Tabel 2:

Antal modtagne/oprettede sager fra 18. januar 2022 til 9. december 2022

Kategori	Antal modtagne/oprettede sager
Tilladelse til jagt	21.459 sager
SKV 2	8.260 sager
SKV 6	3.767 sager
Våbenpas	7.670 sager
Indførsel erhverv	1.532 sager
Udførsel erhverv	873 sager
Hovedtal	43.561 sager

Rigspolitiet skal bemærke, at det ikke er muligt at udtrække data for 2021 fra det gamle våbenregister, der er sammenlignelige med data for 2022 i det nye våbenregister. Dette skyldes bl.a., at der i det gamle våbenregister i nogle tilfælde blev udstedt flere tilladelser per våben, hvis våbnet bestod af flere dele (for eksempel når der var tale om våben med vekselpibesæt). I det nye våbenregister udstedes der derimod en enkelt tilladelse per våben, hvortil der knyttes tre registreringer, idet de fleste jagtvåben består af pibe, låsestol og bundstykke, der alle er registreringspligtige. Endvidere foregik sagsbehandlingen af nogle våbensager tidligere i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) og ikke i det gamle våbenregister, hvorimod alle sager fra den 18. januar 2022 registreres i det nye våbenregister. Der er således ikke sammenlignelighed mellem antal oprettede sager i henholdsvis det gamle og det nye system.

Hertil kommer, at sagerne nu opgøres i andre kategorier end tidligere. Sagerne bliver i dag opdelt i cirka 200 sagsarter, der er grupperet i omkring 50 hovedkategorier. Opdelingen understøtter en bedre driftsstyring. Tidligere var sagerne opdelt i langt færre kategorier, hvoraf nogle blev opgjort med data fra det gamle våbenregister og andre med data fra Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS).

Rigspolitiet kan oplyse, at der ikke i våbenlovgivningen er fastsat bindende mål for sagsbehandlingstiden med hensyn til våbensager. PAC har imidlertid tidligere haft fastsat et internt mål for behandlingen af våbensager i det daværende våbenregister på op til 20 arbejdsdage. I december 2021 lå sagsbehandlingstiden overvejende under det interne mål, hvilket skyldes, at PAC i sin sagsbehandling havde taget højde for en forventelig kort nedgang i sagsproduktion som følge af implementeringen af det nye våbenregister.

Sagsbehandlingstiden for udstedelse af almindelige³ våbentilladelser til jægerne lå således i december 2021 på 13,8 dage og for fornyelser på 7,5 dage. Sagsbehandlingstiden for våbenpas var 6 dage. Som gengivet ovenfor er det vigtigt at bemærke, at det ikke er muligt at sammenligne data for 2021 med data for 2022.

³ En almindelig tilladelse er defineret som en tilladelse til en jæger, der køber et våben inklusive eventuelle medejertilladelser. Fornyelser omfatter, ud over en fornyelse af en jægers våbentilladelse, også erstatningstilladelser og afgiftsfrie ændringer.

3.1.2. Vedrørende opgørelsen af tallene i tabel 1 og 2

Rigspolitiet skal bemærke, at opgørelserne i tabel 1 og tabel 2 oven for er behæftet med en vis usikkerhed og skal anvendes med forbehold. Det skyldes bl.a., at opgørelserne er baseret dels på dataudtræk fra Politiets Våbenregister, dels på manuelle optællinger af ansøgninger i POLSAS og Outlook.

PAC har således oplyst, at en stor del af de våbenansøgninger, herunder ansøgninger om tilladelser til jagtvåben, der indgives, registreres direkte i Politiets Våbenregister. En mindre del af ansøgningerne registreres imidlertid ikke direkte i det nye våbenregister, men bliver modtaget via brev og e-mail, hvorefter en sagsbehandler taster oplysningerne i ansøgningen i det nye våbenregister.

For så vidt angår de ansøgninger, der er modtaget på e-mail, kan systemet ikke understøtte statistiske data om sagsbehandlingstider, der er tilstrækkelig valide til, at de kan danne grundlag for at opgøre en eksakt sagsbehandlingstid. Dette skyldes, at det ikke er muligt at tilbagedatere disse sagers oprettelsesdato i det nye våbenregister, hvorfor sagerne kan have en oprettelsesdato i våbenregisteret, der ligger efter modtagelsestidspunktet.

Eksempelvis gælder det for så vidt angår de sagstyper, der vedrører våbenpåtegning og overladelse af våben i skytteforeningerne (SKV-sager), kan en e-mail rumme mere end én sag, idet skytteforeningerne ofte sender mange ansøgningsblanketter vedhæftet i en e-mail. Derfor kan én sag, der er opgjort ud fra Outlook, i realiteten indeholde flere sager, hvilket først konstateres ved oprettelsen (der sker ved manuel indtastning) i det nye våbenregister. For så vidt angår disse sager er der således foretaget en manuel opgørelse af PAC til brug for tabel 1.

Opgørelsen i tabel 1 er endvidere fratrasket de 5 % ældste sager, da det er vurderingen, at disse sager har et særegent sagsbehandlingsforløb. Dette kan bero på, at sagerne afventer oplysning, andre myndigheder eller indeholder en særlig kompleksitet.

3.2. Ad styring af sagsbehandlingen

Det anføres i Folketingets Ombudsmands brev af 1. september 2022, at ombudsmanden har forstået Rigspolitiets udtalelse sådan, at visse sagskategorier har været udsat for et egentlig sagsbehandlingsstop siden ibrugtagningen af det nye våbenregister den 18. januar 2022. Ombudsmanden har i den forbindelse anmodet Rigspolitiet om at sende en oversigt over de sagstyper, i hvilke der har været sagsbehandlingsstop, og på hvilke tidspunkter i perioden siden den 18. januar 2022 de enkelte sagstyper ikke har været behandlet. Rigspolitiet er i denne forbindelse blevet anmodet om at redegøre for det retlige grundlag for at iværksætte sagsbehandlingsstop på de berørte områder.

Rigspolitiet skal indledningsvis bemærke, at der ikke er sagstyper, som har været omfattet af et sagsbehandlingsstop. Det følger af Rigspolitiets udtalelse af 1. juli 2022, at der er tilladelsestyper, hvor PAC endnu ikke anvender registeret til sagsbehandling, og det følger endvidere af Rigspolitiets udtalelse, at baggrunden herfor er, at sagsbehandlingen af disse sagsarter forudsætter særdeles ressourcekrævende manuelle workarounds. Sagsbehandlingen af disse sagsarter sker derfor udelukkende manuelt.

Det følger videre af Rigspolitiets udtalelse, at i perioden fra den 18. januar 2022 til den 30. juni 2022 har PAC som udgangspunkt ikke behandlet sager inden for 28 af de 197 sagsarter, der eksisterer i våbenregisteret, idet de pågældende sagsarter mangler funktionel understøttelse af sagsbehandlingen i våbenregisteret, sammenholdt med at sagsarterne ikke er blandt de prioriterede sagsarter på våbenområdet. Endelig følger det af Rigspolitiets udtalelse, at der pr. 30. juni 2022 var ca. 800 verserende sager i de pågældende 28 sagsarter.

Rigspolitiet kan hertil uddybende oplyse, at der ikke er tale om, at de pågældende sager i de angivne sagskategorier har været omfattet af et sagsbehandlingsstop, men sagerne er ikke blevet behandlet i det nye våbenregister, idet der manglede funktionel understøttelse af sagsbehandlingen i registeret, sammenholdt med at sagsarterne ikke er blandt de prioriterede sagsarter på våbenområdet. Disse sagsarter er derfor alene behandlet manuelt. Der er ingen sagsarter, hvor der i perioden ikke har været behandlet sager. Rigspolitiet skal beklage, såfremt dette kan misforstås i udtalelsen af 1. juli 2022.

Rigspolitiet kan oplyse, at prioriteringen af sagerne på våbenområdet bl.a. foretages ud fra en afvejning af hensynet til borgerne, hensynet til sikkerheden i samfundet og det manuelle ressourceforbrug, det vil kræve at behandle den pågældende sagsart.

Rigspolitiet kan oplyse, at PAC har prioriteret hensynet til sikkerheden i samfundet højest. Det betyder, at sager, hvor politiet finder anledning til at indlede en tilbagekaldelsessag – eksempelvis i forbindelse med den kontinuerlige overvågning af borgere med adgang til våben – siden ibrugtagningen af det nye våbenregister har haft en sagsbehandlingstid, der svarer til sagsbehandlingstiden i det gamle våbenregister. Der meddeles heller ikke nogen form for tilladelse, hvor vandelsvurdering er nødvendig, uden at en vandelsvurdering har fundet sted. Rigspolitiet kan hertil supplerende oplyse, at der dernæst i prioriteringen indgår en generel betragtning om, hvordan der kan skabes størst værdi for borgerne i forhold til ressourceforbruget. Det betyder eksempelvis, at vandelssager, godkendelse af medarbejdere i våbenhandel og erhvervsmæssig ind- og udførsel af våben prioriteres før sagstyper af mere registreringsmæssig karakter – eksempelvis registrering af anmeldt luft- og haglvåben, som vurderes ikke at have nogen eller kun ringe indgriben i borgerens forhold.

De foretagne prioriteringer har medført, at der – som nævnt – er sagsarter, hvor kun få sager har været behandlet, uden at der dog har været tale om et sagsbehandlingsstop. Blankvåbentilladelser, genopladningstilladelser, erstatningstilladelser, afgiftsfrie ændringer og tilladelser til flere ejere er de kategorier, hvor færrest sager er blevet behandlet.

Inden for de nævnte sagskategorier (blankvåbentilladelser, genopladningstilladelser, erstatningstilladelser, afgiftsfrie ændringer og tilladelser til flere ejere) er således alene behandlet sager, hvor PAC ud fra en konkret og individuel vurdering af karakteren og omfanget af sagens indgriben i borgerens forhold har prioriteret sagen.

Som beskrevet ovenfor er der pr. 1. november 2022 ikke længere it-mæssige blokeringer i forhold til sagsbehandling. Der pågår i øvrigt en kontinuerlig og sædvanlig optimering af sagsgange, der forventes at være særlig intensiv året ud.

Ombudsmanden har yderligere anmodet Rigspolitiet om at redegøre for overvejelser om og praktisk håndtering af styringen af sagsbehandlingen i våbensager, når *”det af systemtekniske årsager ikke på nuværende tidspunkt er muligt nærmere at redegøre for udviklingen i sagsbehandlingstiderne for så vidt angår behandlingen af våben i det nye våbenregister”*.

Det kan hertil indledningsvis oplyses, at for så vidt angår størstedelen af de sager, hvor ansøgningen er modtaget via brev eller e-mail, vil ansøgningen blive dateret den dag, ansøgningen bliver registreret i det nye våbenregister, da sager ikke kan tilbagedateres i våbenregisteret.

En sag (for eksempel en ansøgning om våbentilladelse fra en borger) kan omfattes af flere kategorier undervejs i sagsbehandlingen, fordi der oprettes flere sager vedrørende den samme ansøgning. For eksempel bliver der – i tilfælde, hvor der skal foretages en nærmere vandelsmæssig vurdering – systemmæssigt oprettet en vandelssag vedrørende ansøger i forlængelse af ansøgningssagen.

PAC har opsat interne mål for behandlingen af sager inden for de enkelte kategorier – eksempelvis kategorien ”vandelssag” – og kan systemteknisk følge sagernes alder inden for hver kategori, hvilket anvendes som sagsstyrings- og prioriteringsværktøj.

Der er dog ikke systemteknisk understøttelse af træk af oplysninger om, hvordan og hvornår sagerne bevæger sig på tværs af kategorierne, hvilket er forudsætningen for valide statistiske dataudtræk om den samlede sagsbehandlingstid for behandlingen af den enkelte våbenansøgning (der altså kan inkludere flere sager i systemet).

Det er PAC's vurdering, at PAC er i stand til at styre driften på betryggende vis, selvom det ikke er muligt at udtrække valide data for en generel udvikling i sagsbehandlingstiderne.

Inden for den enkelte sagskategori styres og prioriteres sager som udgangspunkt efter alder, men dog således, at enkeltstående sager ud fra en konkret og individuel vurdering kan blive prioriteret før tidligere indkomne sager. Vurderingen vil også her bero på karakteren og omfanget af sagens indgriben i borgerens forhold. Til eksempel kan nævnes prioritering af en ansøgning fra en sportsskytte, der skal deltage i et internationalt mesterskab eller en ansøgning fra en erhvervsvirksomhed.

Prioriteringen betyder også, at der er sager, der har måtte tåle, at andre sager er blevet prioriteret først. Den valgte prioritering af de sager, der ikke er blevet behandlet først, skyldes en vurdering af, at en længere sagsbehandlingstid vil være mindre eller slet ikke indgribende over for ansøgeren, sammenholdt med, at de manglende funktionaliteter i det nye våbenregister har nødvendiggjort ekstra manuelle sagsbehandlingsskridt for den pågældende sagskategori.

PAC har oplyst, at PAC gennem forvaltningen af våbenområdet sikrer, at kravene til våbenregistreringen, der følger af dansk våbenlovgivning, og af Danmarks internationale forpligtelser, herunder EU-retlige forpligtelser, efterleves.

3.3. Ad forventet sagsbehandlingstid

Folketingets Ombudsmand har anmodet om at få oplyst den forventede sagsbehandlingstid for ansøgninger, der blev indgivet i februar 2022. Hvis dette stadig ikke kan estimeres, har ombudsmanden anmodet om at få oplyst, hvilke overvejelser der gør sig gældende i forhold til, hvad den forventede sagsbehandlingstid bliver.

PAC har oplyst til Rigspolitiet, at PAC i februar 2022 modtog 10.666 ansøgninger, hvoraf 8.075 ansøgninger er færdigbehandlet medio september 2022.

De resterende 2.591 sager kan groft opdeles i to grupper, der i antal er omtrent lige store.

Den ene gruppe (a) er ansøgninger, der er vurderet til at være af mindre indgribende karakter over for borgerne, og som samtidig fordrer ressourcetunge manuelle sagsbehandlingsskridt.

Den anden gruppe (b) vedrører sager af administrativ eller registreringsmæssig karakter, som i henhold til pkt. 3.2 er givet en lavere prioritet.

Behandlingen af sagerne i gruppe a er prioriteret før behandling af sager i gruppe b. Den forventede resterende sagsbehandlingstid for sagerne i gruppe a er 3-4 måneder. Det bemærkes, at det løbende vurderes, hvorvidt alderen på disse sager skal medføre en anderledes prioritering. For så vidt angår ansøgninger i gruppe b forventes en lidt længere sagsbehandlingstid end for gruppe a.

Som tidligere bemærket kan al nødvendig registrering understøttes teknisk i det nye våbenregister fra den 1. november 2022, jf. pkt. 2.1 ovenfor.

Optimering af sagsgange er fortsat efter den 1. november 2022. I den forbindelse skal det bemærkes, at der er afsat udviklingsmidler i den efterfølgende support- og vedligeholdelsesaftale hertil. Det bemærkes i øvrigt, at det er en naturlig del af forvaltningen af et sagsområde, herunder våbenområdet, at der kontinuerligt arbejdes på at optimere sagsgange.

PAC vil så hurtigt som muligt fastsætte mål for sagsbehandlingstiderne. For at kunne fastsætte realistiske mål er det en forudsætning, at der er opnået erfaring med sagsbehandlingen under mere stabile forhold. Det bemærkes dog, at de nye EU-regler og krav til sporbarheden af skydevåben stiller store krav til politiets registrering af skydevåben og væsentlige dele til skydevåben, hvilket generelt vil have betydning for sagsbehandlingstiden, der således må forventes at blive længere end sagsbehandlingen efter de tidligere gældende regler.

3.4. Ad information til borgerne om det nye system

Folketingets Ombudsmand har også anmodet Rigspolitiet om at oplyse, hvilken information der er givet til potentielle ansøgere i forbindelse med overgangen til det nye it-system. Rigspolitiet er i denne forbindelse blevet anmodet om at forholde sig til Danmarks Jægerforbunds bemærkninger til dette forhold.

PAC har hertil oplyst, at den digitale selvbetjeningsløsning på politi.dk, der blev indført i begyndelsen af 2021, som håndterer hovedparten af ansøgningerne om våbentilladelse mv., fungerede uden nævneværdige udfordringer. Ved ibrugtagelsen af det nye våbenregister var der således kun behov for mindre justeringer i de digitale ansøgningsblanketter, hvorfor der ikke fandtes at være behov for en større kommunikationsindsats, idet det vurderedes, at vejledningen for indgivelse af ansøgning kunne indeholdes i selvbetjeningsløsningen.

Som tidligere gengivet under pkt. 2 var det forventningen ved ibrugtagelsen, at Politiets Våbenregister i hovedsagen ville være funktionsdueligt, men at registeret kunne være behæftet med visse mindre fejl og mangler, som skulle løses inden for et kortere tidsrum efter ibrugtagningen.

Da det i løbet af foråret stod klart, at udfordringerne ikke kunne løses inden for et kort tidsrum, har PAC siden 16. marts 2022 haft en informationsside på politi.dk, der indeholder oplysninger om driftsstatus på våbenområdet. Informationerne er løbende opdateret og konkretiseret i takt med, at relevant data er blevet tilgængelig. PAC udsender endvidere nyhedsbreve til de interessenter som måtte ønske dette. Nyhedsbrevet indeholder en række informationer om driftsstatus mv. på de områder, hvor borgere oftest henvender sig. Nyhedsbrevet er senest sendt den 23. november 2022.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at PAC bl.a. på politi.dk ugentligt oplyser om modtagelsestidspunktet for de sager, som PAC behandler. På den måde kan borgeren få en indikation af, hvor langt ansøgningen er i processen. PAC har til Rigspolitiet oplyst, at det nævnte tiltag er blevet taget meget positivt imod af interessenterne på våbenområdet. Oplysningerne kan således give ansøger en indikation af, hvornår PAC når til behandlingen af vedkommendes ansøgning.

Rigspolitiet og PAC er fortsat i en konstruktiv dialog med interessenterne på våbenområdet. Der har været afholdt en række møder, hvor det seneste er afholdt den 17. november 2022. På mødet var det enighed om, at der, på grund af fremgangen med det nye våbenregister, først afholdes nyt møde i foråret 2023. Det blev samtidig aftalt, at dagsordenen fremadrettet primært vil fokusere på øvrige indmeldte emner fra interessenterne, hvorved møderækken, med fokus specifikt på det nye våbenregister, som udgangspunkt er indstillet, medmindre der opstår et konkret behov.

Det anføres bl.a. i bemærkningerne fra Danmarks Jægerforbund, at informationen om tidsplanen mv., der er blevet givet på disse møder – efter Jægerforbundets opfattelse – har været groft vildledende.

Rigspolitiet anerkender fuldt ud, at processen med overgangen til det nye våbenregister ikke har været tilfredsstillende, og Rigspolitiet forstår godt, at forløbet har skabt frustration hos medlemmerne af Danmarks Jægerforbund. Der var i politiet både et ønske og en forventning om, at det nye våbenregister ville fungere bedre på ibrugtagelsestidspunktet, ligesom det var forventningen, at eventuelle problemer kunne løses forholdsvis hurtigt.

Det er derimod ikke korrekt, at det var Rigspolitiets forventning, at de fastsatte deadlines ikke kunne imødekommes, og den opfattelse må bero på en misforståelse af indholdet af de akter og e-mails, som Danmarks Jægerforbund har fået udleveret i forbindelse med aktindsigt. Deadlines og øvrige oplysninger er meldt ud til interessenterne på det aktuelt foreliggende objektive grundlag og er på ingen måde udtryk for hverken bevidst eller ubevidst vildledning. Fejlene i det nye våbenregister har for en dels vedkommende først ladet sig identificere i takt med, at nye funktionaliteter og sagsgange er blevet tilgængelige.

Rigspolitiet kan derfor ikke genkende grundlaget for kritikken fra Danmarks Jægerforbund.

For at udrede eventuelle misforståelser har Rigspolitiet foreslået Danmarks Jægerforbund, at Rigspolitiet og forbundet i fællesskab kan gennemgå indholdet af de pågældende akter og mails. Danmarks Jægerforbund har indtil videre ikke vendt tilbage på invitationen, men Rigspolitiets er naturligvis fortsat klar til at mødes med forbundet og foretage denne gennemgang og i øvrigt besvare spørgsmål om sagsbehandlingen af våbensager mv.

Efter Rigspolitiets opfattelse har der efter omstændighederne været en god dialog med interessenterne på området, heriblandt Danmarks Jægerforbund. Rigspolitiet vil fortsat arbejde for en god og løbende dialog med bl.a. Danmarks Jægerforbund.

Rigspolitiet skal i den forbindelse henvise til det ovenfor anførte ad pkt. 2.

4. Afsluttende bemærkninger

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at PAC i medfør af våbenbekendtgørelsens § 50, stk. 5, har forlænget den periode, som bl.a. et skydevåben lovligt kan besiddes efter tilladelsens udløb, indtil den 31. marts 2023. Det betyder, at de pågældende våben må besiddes i perioden, men ikke må bæres og anvendes til f.eks. jagt, førend der er meddelt en ny våbentilladelse.

Bilag 5

Justitsministeriets supplerende udtalelse af 5. januar 2023 til Folketingets Ombudsmand:

1. Folketingets Ombudsmand har ved brev af 12. maj 2022 rettet henvendelse til Justitsministeriet og Rigspolitiet med anmodning om en udtalelse vedrørende politiets nye våbenregister og behandlingen af sager om våben hos Politiets Administrative Center (PAC).

På den baggrund fremsendte Justitsministeriet den 6. juli 2022 Justitsministeriets og Rigspolitiets udtalelser. I den forbindelse oplyste Justitsministeriet i sin udtalelse, at Rigspolitiet ville sende en status på våbenregisteret til Justitsministeriet ved udgangen af august 2022, og at Justitsministeriet og Rigspolitiet ville fremsende en supplerende udtalelse til ombudsmanden inden udgangen af september 2022.

Folketingets Ombudsmand har ved brev af 1. september 2022 stillet en række supplerende spørgsmål til Justitsministeriet og Rigspolitiet og anmodet om, at de supplerende udtalelser sendes inden 6 uger fra datoen for brevet. Det er efterfølgende aftalt med Folketingets Ombudsmand, at Justitsministeriet

og Rigspolitiet ville fremsende en samlet udtalelse til Folketingets Ombudsmand senest den 27. oktober 2022.

Justitsministeriet har ved brev af 27. oktober 2022 orienteret ombudsmanden om, at ministeriet – i lyset af den praksis, der har udviklet sig, hvorefter regeringen, når valg er udskrevet, udviser tilbageholdenhed i sager, der indeholder væsentlige politiske beslutninger og i forhold til administrative beslutninger af større rækkevidde, selvom regeringen formelt ikke er et forretningsministerium, og henset til karakteren af visse af de modtagne spørgsmål – har fundet det rigtigst ikke at fremsende en supplerende udtalelse på daværende tidspunkt. Justitsministeriet oplyste samtidig, at ministeriet snarest muligt efter afklaring af den parlamentariske situation ville fremsende udtalelsen.

2. Justitsministeriet kan oplyse, at ministeriet har modtaget vedlagte supplerende udtalelse af 21. december 2022 fra Rigspolitiet om Politiets Våbenregister og behandlingen af våbensager hos PAC, hvortil der henvises.

3. Folketingets Ombudsmand har i sit brev af 1. september 2022 anmodet Justitsministeriet om at redegøre for ministeriets overvejelser med hensyn til at sætte reglerne til gennemførelse af våbendirektiv III i kraft, selvom systemet kun i begrænset omfang var i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling.

Justitsministeriet kan hertil oplyse, at Europa-Parlamentet og Rådet den 17. maj 2017 vedtog direktiv 2017/853 om ændring af direktiv 91/477/EØF om erhvervelse og besiddelse af våben (våbendirektiv III). Direktivet indeholder bl.a. regler om registrering af våben og våbendele samt krav om, at visse erhvervsdrivende, herunder våbenhandlere og våbenmæglere, skal indberette oplysninger digitalt til myndighederne. Formålet med direktivet er at sikre sporbarheden af våben og våbendele. Dele af direktivet havde frist for implementering den 14. september 2018. Disse dele blev gennemført ved ændringer af våbenloven og våbenbekendtgørelsen, som trådte i kraft den 14. september 2018. De resterende dele af direktivet (artikel 4, stk. 4 og 5), der vedrører registrering af våben, våbendele samt våbenhandleres og mægleres registreringsforpligtelser, skulle have været implementeret senest den 14. december 2019. Implementeringen af direktivets artikel 4, stk. 4 og 5, vurderedes imidlertid at kræve så omfattende systemmæssige ændringer i det daværende våbenregister for at kunne registrere våbendele, at det var nødvendigt at udvikle et helt nyt våbenregister.

Justitsministeriet orienterede den 13. december 2019 Kommissionen og den 16. december 2019 Folketingets Europaudvalg samt Folketingets Retsudvalg om, at implementeringen af våbendirektivets artikel 4, stk. 4 og 5, forudsatte systemmæssige ændringer af politiets våbenregister, men at politiet ville have en it-løsning klar til at modtage og registrere de nye våbendata i andet halvår 2021.

Justitsministeriet modtog den 23. januar 2020 Kommissionens åbningsskrivelse nr. 2020/0032 om manglende gennemførelse af våbendirektivet. Ministeriet besvarede den 24. marts 2020 åbningsskrivelsen i overensstemmelse med det, som ministeriet havde oplyst til Kommissionen den 13. december 2019 og til Folketingets Europaudvalg samt Folketingets Retsudvalg den 16. december 2019, jf. ovenfor. Justitsministeriet hørte herefter ikke yderligere fra Kommissionen.

Rigspolitiet oplyste den 10. maj 2021 Justitsministeriet om, at idriftsættelsen af politiets våbenregister var forsinket, og at registeret derfor ikke ville kunne idriftsættes i august 2021, som det ellers havde

været forudsat, men derimod tidligst i november 2021. Justitsministeriet orienterede herefter den 28. maj 2021 Kommissionen, Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg herom. Justitsministeriet tilkendegav i den forbindelse over for Rigspolitiet, at ministeriet forventede, at Rigspolitiet arbejdede målrettet for at begrænse forsinkelsen til tre måneder.

Justitsministeriet og Rigspolitiet var herefter i tæt dialog om de regelændringer, som vurderedes nødvendige for endeligt at kunne implementere våbendirektiv III, og som først kunne træde i kraft, når Politiets Våbenregister blev taget i brug.

Justitsministeriet modtog den 23. september 2021 Kommissionens begrundede udtalelse nr. 2020/0032 vedrørende manglende meddelelse om foranstaltninger til gennemførelse i national ret af våbendirektiv III. Kommissionen opfordrede i den forbindelse Danmark til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme den begrundede udtalelse inden for en frist på to måneder, hvilket betød, at Danmark senest den 23. november 2021 skulle have endeligt implementeret direktivet.

Justitsministeriet anmodede på baggrund af Kommissionens begrundede udtalelse den 4. oktober 2021 Rigspolitiet om at fremsende en opdateret tidsplan for projektet. Rigspolitiet oplyste den 5. oktober 2021 i en tidsplan Justitsministeriet om, at den såkaldte forventede ”go live”-dato for Politiets Våbenregister var den 18. januar 2022, og at der ville være en overtagelsesprøve mellem den 30. november 2021 og 6. december 2021. På den baggrund anmodede Justitsministeriet den 2. november 2021 Kommissionen om en fristforlængelse til implementering af direktivet til den 18. januar 2022 (dvs. ca. to måneder efter Kommissionens oprindelige frist). Det fremgik af Justitsministeriets brev af 2. november 2021, at det på baggrund af oplysninger fra Rigspolitiet var Justitsministeriets vurdering, at det af systemtekniske årsager ikke ville være muligt at implementere direktivet på et tidligere tidspunkt, men at det var realistisk, at systemet – som på tidspunktet var i testfasen – kunne være i drift den 18. januar 2022. Den 11. november 2021 bevilgede Kommissionen denne yderligere fristudsættelse.

Justitsministeriet og Rigspolitiet var i perioden fra modtagelsen af den begrundende udtalelse og frem til, at anmodningen om fristforlængelse blev sendt til Kommissionen, i løbende dialog om et muligt svar på Kommissionens begrundede udtalelse. Justitsministeriet blev i denne forbindelse ikke gjort bekendt med oplysninger om, at systemet ville være behæftet med fejl og mangler ved ibrugtagning.

I perioden fra den 2. november 2021, hvor Justitsministeriet meddelte Kommissionen, at våbendirektivet ville være implementeret den 18. januar 2022, og frem til den 18. januar 2022, hvor systemet blev taget i brug, blev Justitsministeriet heller ikke gjort bekendt med oplysninger, der indikerede, at systemet kun i begrænset omfang var i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling, hvis våbenregisteret i henhold til tidsplanen blev taget i brug den 18. januar 2022.

Der henvises i øvrigt til Rigspolitiets udtalelse om Rigspolitiets forventninger til det nye system på tidspunktet inden ibrugtagningen.

Reglerne til gennemførelse af våbendirektiv III blev udformet i samarbejde mellem Justitsministeriet og Rigspolitiet. Reglerne er gennemført ved ændring af våbenloven og våbenbekendtgørelsen den 14. september 2018 samt ændringer af våbenbekendtgørelsen den 1. juli 2021 og 20. december 2021. Ikrafttrædelsesdatoen for den sidstnævnte ændring, der skulle implementeres samtidig med Politiets Våbenregister, blev fastsat til den 18. januar 2022 i overensstemmelse med den fra Rigspolitiet modtagne tidsplan.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang it-systemet var i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling, har således ikke indgået i Justitsministeriets overvejelser om at sætte de sidste regelændringer i kraft den 18. januar 2022.

4. Folketingets Ombudsmand har endvidere bedt Justitsministeriet om at oplyse, i hvilket omfang den på daværende tidspunkt verserende traktatkrænkelssag var medvirkende årsag til, at de nye regler blev sat i kraft.

Justitsministeriet kan hertil oplyse, at Kommissionens åbningsskrivelse af 23. januar 2020 og den efterfølgende begrundede udtalelse fra Kommissionen af 23. september 2021 med en frist for implementering af våbendirektiv III på to måneder var årsagen til, at Justitsministeriet anmodede Rigspolitiet om at oplyse en dato for, hvornår Politiets Våbenregister kunne være klar til ibrugtagning med henblik på, at Justitsministeriet kunne udstede de regler, der implementerede den sidste del af våbendirektiv III, med ikrafttrædelse på den pågældende dato.

5. Folketingets Ombudsmand har derudover bedt Justitsministeriet om at oplyse, om den nuværende behandling af våbensager i PAC efter ministeriets opfattelse er i overensstemmelse med Danmarks EU-retlige forpligtelser.

Som det fremgår under pkt. 3 er våbendirektiv III gennemført i dansk ret ved ændringer af våbenloven og våbenbekendtgørelsen den 14. september 2018 samt ændringer af våbenbekendtgørelsen den 1. juli 2021 og 20. december 2021.

Justitsministeriet har noteret sig, at PAC har oplyst, at PAC gennem forvaltningen af våbenområdet sikrer, at kravene til våbenregistreringen, der følger af dansk våbenlovgivning, og af Danmarks internationale forpligtelser, herunder EU-retlige forpligtelser, efterleves.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at behandlingen af våbensager i PAC er i overensstemmelse med Danmarks EU-retlige forpligtelser.

6. Endelig har Folketingets Ombudsmand bedt Justitsministeriet om at oplyse, hvilke overvejelser ministeriet gjorde sig om de retlige konsekvenser for borgerne, hvis it-systemet viste sig ikke at være fuldt funktionsdygtigt, når det blev sat i drift, og om det indgik i overvejelserne, at det i givet fald kunne blive nødvendigt at behandle de berørte sager uden brug af it-systemet.

Som det fremgår af pkt. 3, var Justitsministeriet forud for ibrugtagningen ikke bekendt med oplysninger, der indikerede, at systemet kun i begrænset omfang ville være i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling, hvis våbenregisteret i henhold til tidsplanen blev taget i brug den 18. januar 2022.

Justitsministeriet gjorde sig derfor forud for ibrugtagningen af systemet ikke nærmere overvejelser om de retlige konsekvenser for borgerne, hvis it-systemet viste sig ikke at være fuldt funktionsdygtigt, når det blev sat i drift. Af samme årsag har det ikke indgået i ministeriets overvejelser, at det kunne blive nødvendigt at behandle sager uden brug af it-systemet.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at administrationen af våbenområdet, herunder behandling af sager om våbentilladelser mv., varetages af Rigspolitiet og PAC, og at beslutninger i relation til it-systemer og

tilrettelæggelsen af konkrete sagsgange på våbenområdet, herunder behovet for eller tilrettelæggelsen af manuel sagsbehandling, i almindelighed sker uden Justitsministeriets involvering.

Justitsministeriet har siden ultimo februar 2022, hvor Rigspolitiet gjorde ministeriet opmærksom på, at Politiets Våbenregister fortsat endnu ikke var ordentlig i drift, og med forøget fokus fra marts 2022, hvor ministeriet blev gjort opmærksom på, at ibrugtagningen af Politiets Våbenregister havde vist, at systemet indeholdt en række kritiske fejl med forlængede sagsbehandlingstider som konsekvens, løbende været i tæt dialog med Rigspolitiet om systemet. Ministeriet har i den forbindelse ad flere omgange anmodet Rigspolitiet om at oplyse status på udviklingen af våbenregisteret og sagsbehandlingen i PAC. Det bemærkes i den forbindelse, at PAC i foråret 2022 allokerede betydelige medarbejderressourcer til våbenområdet samt ansatte ekstra medarbejdere, ligesom arbejdsprocesser blev forsøgt optimeret og tilpasset situationen med henblik på at nedbringe antallet af sager.

Justitsministeriet har samtidig haft fokus på en løbende og tæt inddragelse af interessenterne på våbenområdet. I tillæg til Rigspolitiets og PAC's møder med våbeninteressenterne har Justitsministeriet således også afholdt møder med våbeninteressenterne om bl.a. Politiets Våbenregister. Derudover holdt den daværende justitsminister møde med våbeninteressenterne den 29. juni 2022, hvor der blev givet en status på udfordringerne med Politiets Våbenregister.

Med henblik på at begrænse konsekvenserne for de borgere, der rettidigt havde søgt om fornyelse af deres våbentilladelse, overvejede Justitsministeriet desuden i foråret 2022 mulighederne for midlertidigt at forlænge udløbne våbentilladelser i en nærmere afgrænset periode, således at våbentilladelserne ville blive forlænget hen over bukkejagtsæsonen fra den 16. maj 2022 til den 15. juli 2022. Det var dog Justitsministeriets vurdering, at der ikke var hjemmel i våbenloven til at indføre en sådan dispensationsadgang. Justitsministeriet anmodede på den baggrund Rigspolitiet om at allokere yderligere ressourcer til behandling af ansøgninger om våbentilladelser i tiden umiddelbart efter den 16. maj 2022. Rigspolitiet oplyste i den forbindelse Justitsministeriet om, at der ville blive tilført yderligere 10 medarbejdere til behandlingen af våbensager, således at der i alt var ca. 60-65 medarbejdere, der arbejdede på højtryk for at behandle sagerne. Derudover tilførte Rigspolitiet yderligere ressourcer til arbejdet med at færdiggøre våbenregisteret sammen med leverandøren.

Der henvises desuden til Justitsministeriets udtalelse af 6. juli 2022 til Folketingets Ombudsmand, hvoraf det fremgår, at hvis ikke der er et fald i antallet af verserende sager, eller det ikke længere er forventningen, at systemet er klar 1. november 2022, vil situationen og mulige løsningsmodeller drøftes med den berørte branche.

7. Justitsministeriet har fulgt og vil fortsat følge sagen tæt. Ministeriet har i den forbindelse noteret sig, at der er gennemført en overtagelsesprøve for systemet uden anmærkninger, og at Politiets Våbenregister nu er leveret i henhold til det aftalte og kan anvendes til sagsbehandling på alle sagsarter. Ministeriet noterer sig endvidere, at en driftsprøve, som viser, at systemet fungerer stabilt, er afviklet og godkendt medio december 2022, og at projektet forventes afsluttet ved udgangen af 2022.

Justitsministeriet har i øvrigt noteret sig, at der efter sommerferien har været fremdrift i forhold til at øge antallet af behandlede sager og nedbringe sagsbehandlingstiden for så vidt angår de sagskategorier, hvor der er mange ansøgninger, og som har stor betydning for borgerne, og at politiet fortsat – indtil videre til udgangen af juni 2023 – har allokeret betydelige personaleressourcer til våbenområdet i PAC.

Endelig har Justitsministeriet noteret sig, at Rigspolitiet og PAC er i en konstruktiv dialog med interessenterne på våbenområdet, og at der i den anledning er afholdt en række møder, hvor seneste møde blev afholdt den 17. november 2022.

Justitsministeriet vil fortsat følge sagsbehandlingstiden på våbenområdet. Ministeriet er i den forbindelse i dialog med Rigspolitiet om etablering af ledelsesinformation om sagsbehandlingstiden på våbensager. Justitsministeriet vil endelig fortsætte dialogen med den berørte branche om bl.a. Politiets Våbenregister.

Justitsministeriet agter på nuværende tidspunkt ikke at iværksætte yderligere tiltag, men følger som nævnt oven for sagen tæt, så der vil kunne tages initiativ til at iværksætte yderligere tiltag, hvis der på et senere tidspunkt viser sig at være behov herfor.

8. Justitsministeriet har ikke bemærkninger til, at ministeriets og Rigspolitiets supplerende udtalelser sendes i høring hos Danmarks Jægerforbund, idet ministeriet dog – på Rigspolitiets foranledning – skal anmode om, at visse oplysninger i et bilag til Rigspolitiets supplerende udtalelse ("Projektgrundlag – Nyt våbenregister" af 12. august 2019) ikke sendes i høring. Det skyldes, at de pågældende oplysninger vurderes at være fortrolige efter forvaltningslovens § 27, stk. 2 (om bl.a. statens sikkerhed). Der vedlægges en version af det omtalte bilag, hvor de nævnte oplysninger er undtaget, og som derfor kan sendes i høring.

Bilag 6

Danmarks Jægerforbunds bemærkninger af 25. januar 2023 til Folketingets Ombudsmand:

Danmarks Jægerforbund vil gerne fastholde vores kommentarer fra den tidligere korrespondance og tilføje enkelte nye bemærkninger i dette brev for at påpege væsentlige problemer i Justitsministeriets og Rigspolitiets udtalelser.

Bemærkninger til Justitsministeriets udtalelse

Til Ombudsmandens spørgsmål 2.1.2

Det beskrevne forløb med fristudsættelser fra Kommissionen kan forklare det betydelige pres, der var for en tidsplan med hurtig idriftsættelse.

Justitsministeriet skriver, at det fik oplyst af Rigspolitiet, at "... det var realistisk, at systemet – som på tidspunktet var i testfasen – kunne være i drift den 18. januar 2022."

I november 2021 var systemet bestemt ikke i en form, som kan beskrives som "i testfasen", hvilken er beskrevet tydeligt i Jægerforbundets tidligere kommentarer. Store dele af integrationerne til andre systemer, blanketter og skrivelser var slet ikke lavet endnu, og derfor kan systemet samlet set ikke beskrives som "i testfasen".

Justitsministeriet skriver, at de fik oplyst fra Rigspolitiet, at der "... ville være en overtagelsesprøve mellem den 30. november 2021 og 6. december 2021. " Dette skulle foregå inden "go live" den 18. januar 2022.

Men denne overtagelsesprøve blev aldrig afholdt.

Justitsministeriet oplyser, at de ikke "... blev gjort bekendt med oplysninger, der indikerede, at systemet kun i begrænset omfang var i stand til at understøtte den nødvendige sagsbehandling".

Danmarks Jægerforbunds kommentar er, at Justitsministeriet burde have spurgt ind til overtagelsesprøven, som, de havde fået oplyst, skulle gennemføres inden ibrugtagning. Rigspolitiet burde have informeret Justitsministeriet om den aflyste overtagelsesprøve, hvorefter Justitsministeriet burde have lavet den principielle vurdering af idriftsættelse af et ufærdigt system.

Danmarks Jægerforbund finder det yderst kritisabel it-projektledelse, at tests inden ibrugtagning aflyses grundet tidspres.

Bemærkninger til Rigspolitiets udtalelse

Kommentar til Rigspolitiet side 5 afsnit 6.

Rigspolitiet skriver, at der er behandlet "600 sager om måneden fra medio januar til medio juni". Danmarks Jægerforbund mener, at det gennemsnit dækker over meget få gennemførte sager i de første måneder, hvor systemet var i brug, hvorefter kapaciteten gradvist steg.

Kommentar til Rigspolitiet side 9 afsnit 2, 3 og 4.

Rigspolitiet forsøger at argumentere for en forskel mellem "et sagsbehandlingsstop" og "ingen behandlede sager på grund af prioritering". Set fra borgernes og Danmarks Jægerforbunds synsvinkel er der ingen forskel på et sagsbehandlingsstop, og at der ingen sager bliver behandlet efter en prioritering. Dette skal selvfølgelig ses i lyset af, at denne meget hårde prioritering kun blev nødvendig, på grund af en anden prioritering, hvor et ufærdigt system blev sat i drift på grund af eksternt tidspres.

Danmarks Jægerforbund mener også, der reelt er tale om et sagsbehandlingsstop, selv om der manuelt blev behandlet et meget lille antal sager inden for en række sagstyper.

Kommentar til Rigspolitiet side 9 afsnit 2, 3 og 4.

Rigspolitiet skriver "Da det i løbet af foråret stod klart, at udfordringerne ikke kunne løses inden for et kort tidsrum, har PAC siden 16. marts 2022 haft en informationsside på politi.dk, der indeholder driftsstatus på våbenområdet. "

Som beskrevet udførligt i vores tidligere kommentarer, var projektgruppen hos PAC langt tidligere klar over problemernes omfang, men den offentlige kommunikation blev fastholdt. Som beskrevet udførligt i vores tidligere kommentarer ud fra politiets egne papirer, var projektgruppens foreslåede tidsplan i ugen efter "go live", at systemet kunne færdiggøres til udgangen af 2022.

Den tidsplan, som projektgruppen fremlagde i uge 9, har vist sig efterfølgende at være realistisk, med en nu gennemført driftsprøve i december 2022 og afslutning af projektet ved årets udgang.

Afsluttende bemærkninger

Danmarks Jægerforbund finder det utilfredsstillende, at Justitsministeriet og Rigspolitiet ikke svarer på indholdet i Ombudsmandens principielle spørgsmål om at sætte et ufærdigt system i drift og dermed stoppe sagsbehandlingen.

Justitsministeriets begrundelse for ikke at svare på de principielle spørgsmål er, at de ikke blev gjort bekendt med systemets problemer. Samtidig beskriver Justitsministeriet et betydelig pres på tidsplanen.

I Danmarks Jægerforbunds tidligere kommentarer er det tydelig vist, at den korrekte viden om systemets reelle tilstand og tidsplan var til stede hos systemets projektgruppe.

Rigspolitiet beskriver, at testforløbet af tidsmæssige grunde ikke i fuldt omfang var gennemført inden ibrugtagning, og derfor havde de ikke det rigtige billede af systemets tilstand, og Rigspolitiet blev derfor overrasket af fejl i et større omfang end forudset.

Danmarks Jægerforbund mener, dette forløb er en klar indrømmelse af, at på grund af et betydelig tidspres aflyste man tests inden ibrugtagning. Dermed lukkede man øjnene for systemets reelle tilstand, så deadline den 18. januar kunne opretholdes.